"Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան" ՓԲԸ

Տարեկան զեկույց և ֆինանսական հաշվետվություններ 2017

HSBC

Էյչ-Էս-Բի-Սի Խումբ

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի անդամ, որը աշխարհի ֆինանսական և բանկային ծառայություններ տրամադրող խոշորագույն կազմակերպություններից մեկն է:
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի միջազգային ցանցը ներառում է ավելի քան 67 երկրներում և տարածաշրջաններում գործող մոտ 3,900 գրասենյակներ:

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
Գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում
Գրանցման համար 67
Գրանցման հասցե
Հայաստանի Հանրապետություն
Երևան 0009,
Տերյան փողոց 66
Հեռ: 374 60 655000
Ֆաքս: 374 60 655501
Կայք: **www.hsbc.am**

Բովանդակություն

Բանկի ղեկավարության պատասխանատվությունը 4
Համապատասխանության մասին հայտարարություն 5
Եզրակացություն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ 5
Գործունեության ամփոփում և ֆինանսական վերլուծություն 7

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն 11

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 15
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 16
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 17
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 18

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Ներածություն 19
2 Պատրաստման հիմունքներ 20
3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն 21
4 Զուտ տոկոսային եկամուտ 43
5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ 43
6 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս 44
7 Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից 44
8 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից 44
9 Այլ գործառնական ծախսեր 44
10 Արժեզրկումից կորուստներ 44
11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր 45
12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում 45
13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ 49
14 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ 50
15 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ 52
16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ 52
17 Հաճախորդներին տրված վարկեր 54
18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ 64
19 Այլ ակտիվներ 65
20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ 66
21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ 67
22 Այլ պարտավորություններ 67
23 Բաժնետիրական կապիտալ 68
24 Ռիսկերի կառավարում 68
25 Կապիտալի կառավարում 86
26 Պարտավորվածություններ 87
27 Գործառնական վարձակալություն 88
28 Պայմանական դեպքեր 88
29 Պահառուական գործունեություն 89
30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ 89
31 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ 91
32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում 92
33 Իրադարձություններ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո 96

Բանկի ղեկավարության պատասխանատվությունը

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի («Բանկ») ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որոնք արժանահավատորեն արտացոլում են Բանկի ֆինանսական վիճակը և ֆինանսական գործունեության արդյունքները բոլոր էական առումներով: Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման տեսանկյունից Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է.

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, Խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
- հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,
- հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
- ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման և, շեղումների դեպքում, ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում դրանց բացահայտման համար,
- ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության հիմունքով պատրաստելու համար, քանի դեռ հանգամանքներն այլ կերպ չեն թելադրում,
- ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,
- Բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և ճշգրիտ տեղեկատվություն ապահովող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար, որը համապատասխանում է ՀՀ օրենսդրությանը և Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին,
- Իր իրավասությունների սահմաններում Բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Փոլ Էդգար
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Աստղիկ Դրամբյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն /
Գլխավոր գործադիր տնօրենի
տեղակալ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշգրիտ են արտացոլում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև վերջինիս գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու ժամանակաշրջանի համար:

Եզրակացություն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ

Այս եզրակացությունը կազմված է Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից 2017թ. ընթացքում իրականացված ներքին աուդիտների և շարունակական մոնիթորինգի արդյունքների հիման վրա: Սույնով հաստատվում է, որ ստորաբաժանումն ունեցել է բավարար ռեսուրսներ նշված գործառույթներն իրականացնելու համար:

Հաշվի առնելով վերոնշվածը, մեր կարծիքով, 2017թ. ընթացքում Բանկի գործունեությունն ընդհանուր առմամբ համապատասխանել է օրենսդրական պահանջներին: Բացահայտված խնդիրները ներկայացվել են Խորհրդի և ղեկավարության ուշադրությանը ներքին աուդիտի հաշվետվությունների միջոցով: Ղեկավարության կողմից համաձայնեցվել և ձեռնարկվել են խնդիրների կարգավորմանն ուղղված համապատասխան քայլեր:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանում

Գործունեության ամփոփում և ֆինանսական վերլուծություն

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն (Բանկը) շարունակում է իր մասնակցությունն ունենալ Հայաստանի ֆինանսական շուկայի գործընթացներին, բարելավել իր ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման մեխանիզմները, ամրապնդել իր գործարար վարքագծի չափանիշները: Այն պահպանել է նաև կապիտալի ամուր դիրքը և շուկայի մասնաբաժինը իր նպատակային ոլորտներում:

Մենք մեր հաճախորդներին տրամադրում ենք բանկային և ֆինանսական ծառայություններ և մշտապես ձգտում ենք բարելավել Հայաստանում առաջարկվող ծառայությունների որակը: 2017թ.-ին շարունակել ենք սպասարկել մեր հաճախորդներին երեք հիմնական ուղղություններով՝ բանկային մանրածախ ծառայություններ ու հարստության կառավարում, առևտրային բանկային ծառայություններ և գլոբալ բանկային ծառայություններ և շուկաներ՝ մեր մասնաճյուղերի/գրասենյակների և հեռակառավարման ուղիների միջոցով:

Շուկան կարելի է նկարագրել սոցիալ-տնտեսական մարտահրավերներով լեցուն՝ պայմանավորված բարդ մակրոտնտեսական իրավիճակով, որը գլխավորապես Ռուսաստանի և ԱՊՀ տարածաշրջանի, նախորդ տարիների տնտեսական անկման հետևանք է: Առկա են տնտեսական վիճակի և ներդրումների նկատմամբ տրամադրվածության բարելավման նշաններ, ինչպես նաև ՀՆԱ-ի նկատելի աճ: Միևնույն ժամանակ շուկան խիստ մրցակցային է՝ 2017թ.-ին կապիտալի նվազագույն մակարդակի վերաբերյալ նոր օրենսդրական պահանջների կիրառման հետևանքով, որը հայաստանյան շատ բանկերի մոտ հանգեցրել էր կապիտալի համալրման և իրացվելիության աճի:

Նշված գործոններով պայմանավորված՝ Բանկի 2017թ.-ի արդյունքները ցածր էին ղեկավարության սպասումներից. տարին փակեցինք վնասով: 2017թ.-ի մեր արդյունքներն առավելապես բացատրվում են կորպորատիվ վարկային պորտֆելի համար սպասվածից բարձր արժեզրկման կորուստներով, որը հիմնականում անշարժ գույքի գրավի գնահատման առավել զգուշավոր և վերաճևակերպված վարկերի նկատմամբ մեր խիստ մոտեցումների հետևանքն էր: Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա ազդող մյուս գործոնը ցածր տոկոսային մարժայով մրցակցային միջավայրում գործունեություն ծավալելն էր:

Խրախուսական է, որ բոլոր բիզնես ուղղությունները հետևողական են աճի ցուցանիշներ ապահովելու նպատակին և գրանցեցին կայուն եկամուտներ: Անհատ հաճախորդները դրական արձագանքեցին մարքեթինգային արշավներին և միջոցառումներին: 2017թ.-ին իրականացրեցինք մեծ հաջողություն գրանցած անհատական վարկավորման և գրավիչ հիփոթեքային ֆինանսավորման ծրագրեր: Կորպորատիվ հաճախորդների առումով, մենք շարունակեցինք մեր ուշադրությունը կենտրոնացնել միջազգային ուղղվածություն ունեցող բիզնեսների վրա՝ օգնելով հաճախորդներին օգուտ քաղել մեր միջազգային ցանցից ու փորձից՝ նոր հնարավորություններ ընձեռելով նրանց: 2017թ.-ին մենք հանդես եկանք շուկայում սարքավորումների ֆինանսավորման բարձր մրցունակություն ունեցող առաջարկով, որն աճի նոր հնարավորություններ կապահովի 2018թ.-ին և՛ տնտեսությանը, և՛ Բանկին: Մենք շարունակեցինք մնալ առևտրի ֆինանսավորման և կանխիկի կառավարման ոլորտներում երկրի առաջատար միջազգային բանկերից մեկը:

2017թ.-ի ընթացքում Բանկը, շարունակելով հավատարիմ մնալ իր՝ դեպի Հայաստան օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման ռազմավարությանը, նպաստել և միջնորդել է Լոնդոնի Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի միջոցներով հայաստանյան բիզնեսների անմիջական ֆինանսավորմանը:

Լոնդոնի Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի կողմից հայաստանյան բիզնեսներին տրամադրված վարկային պորտֆելը աճել է 170 միլիոն ԱՄՆ դոլարից (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ) մինչև 197 միլիոն ԱՄՆ դոլարի (2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ) կամ 16%-ով: Չնայած այս ցուցանիշները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների մաս չեն կազմում, սակայն ցույց են տալիս Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի՝ Հայաստանի տնտեսությունում հետաքրքրվածության և շարունակական աջակցության աստիճանը: Բանկը Հայաստանում տրամադրել է իր գործունեության ընթացքում ամենախոշոր վարկային միջոցներից մեկը (55 մլն եվրո) Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր (ՀԷՑ) ՓԲ ընկերությանը: Ֆինանսավորումը նշանավորում է Բանկի և ՀԷՑ-ի միջև տասնամյա համագործակցությունը: Գործարքը ցույց է տալիս Բանկի ցանկությունը ներդրումներ կատարել Հայաստանում կայուն և ապահով էներգետիկ հատվածը զարգացնելու մեջ:

Մենք շարունակում ենք իրականացնել համապարփակ գործողություններ, որոնք ուղղված են զսպելու փողերի լվացումն ու ապահովելու սանկցիաներին համապատասխանությունը և նպաստում են Գլոբալ ստանդարտների ներդրմանը: Գլոբալ ստանդարտներ ծրագրի ներդրման ուղղությամբ կատարած ներդրումների շնորհիվ մենք այսօր ավելի ապահով ենք և ավելի պաշտպանված ենք ֆինանսական հանցագործություններից: 2017թ.-ին մենք ներդրեցինք ֆինանսական հանցագործությունների կառավարման ամբողջությամբ գործուն մոդել, իրականացրեցինք առավել կատարելագործված համակարգեր, որոնք թույլ կտան ավտոմատ կերպով կատարել հաճախորդի վերաբերյալ տեղեկատվության ամբողջական սքրինինգ և փողերի լվացման դեմ գործառնությունների մոնիթորինգ՝ սահմանելով հայաստանյան շուկայում ֆինանսական հանցագործությունների դեմ պայքարի գործում ամենաբարձր չափանիշները: Մենք շարունակում ենք վստահաբար հետևել մեր սկզբունքներին, այն է՝ ֆինանսական հանցագործությունների ռիսկը հստակորեն պետք է գիտակցվի և կառավարվի մեր ողջ ցանցի շրջանակում:

Մենք ներդրումներ ենք կատարում նորարարական և թվային տեխնոլոգիաներում, որպեսզի կարողանանք ավելի բարձր որակի ծառայություններ մատուցել մեր հաճախորդներին և բարելավել ֆինանսական գործարքների և հաճախորդների տվյալների անվտանգությունը: 2017թ.-ին մենք առաջին Բանկն էինք, որ թողարկեց նորարարական տեխնոլոգիայով անհպում Մաստերքարտ քարտեր, որոնք հաճախորդներին թույլ են տալիս վճարել ցածր արժողությամբ ապրանքների համար քարտի մեկ հպումով: Թվային կապուղիների՝ այդ թվում մոբայլ բանկի օգտագործման ծավալների շարունակական աճի հետ մեկտեղ, Բանկը սկսել է իրականացնել հաճախորդների բանկային ծառայություններից օգտվելու հնարավորությունները կատարելագործելուն ուղղված ծրագիր՝ ներդնելով բիոմետրիկ նույնականացումը: Օգտագործելով նոր iOS Face ID-ն և Touch ID-ն՝ մեր հաճախորդներն այժմ կարող են մուտք գործել իրենց թվային բանկային հավելվածները մի քանի վայրկյանում՝ նույնականացնելով իրենց՝ առանց օգտատիրոջ անվան, գաղտնաբառի կամ այլ լրացուցիչ տեղեկատվության մուտքագրման: Միևնույն ժամանակ նախաձեռնել ենք բանկոմատային ցանցի և ծրագրային ապահովման վերանայում, որը նպատակ ունի արդյունավետ կերպով բավարարել հաճախորդների շարունակաբար ընդլայնվող պահանջները և առավել բարելավելու հաճախորդների տվյալների հավաքագրման գործընթացը լավագույն միջազգային չափանիշներին համապատասխան:

Մեզ համար նույնքան կարևոր է, թե ինչպես ենք մենք վարում մեր բիզնեսը, որքան՝ թե ինչ բիզնես ենք վարում: Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկում կայուն զարգացումը նշանակում է կառուցել մեր բիզնեսը երկարաժամկետ արդյունքների համար՝ մեր որոշումներում հավասարակշռելով սոցիալական, բնապահպանական և տնտեսական ոլորտները: Մենք կատարել ենք 250,000 ԱՄՆ դոլարի նվիրատվություն տեղական համայնքային ծրագրերի իրականացման համար, ինչպես մեր Բանկի, այնպես էլ Խմբի միջոցներով:

2017թ.-ին մեր հիմնական գործընկերներն են եղել «Հայաստանի Պատանեկան նվաճումները», «Օրրան» բարեգործական հասարակական կազմակերպությունը, «ՍՈՍ, մանկական գյուղեր» հայկական բարեգործական հիմնադրամը, Վայրի բնության և մշակութային արժեքների պահպանման հիմնադրամը, Բրիտանիայի խորհրդի հայաստանյան մասնաճյուղը, Բնության համաշխարհային հիմնադրամի (WWF) հայաստանյան մասնաճյուղը, և Հայաստանի մանուկներ հիմնադրամը (COAF): Էյչ-Էս-Բի-Սի Հայաստան Բանկը շարունակում է ածխաթթու գազի արտանետումների կրճատման համաշխարհային ծրագրի շրջանակներում կայուն զարգացման և պատասխանատու գործողությունների ուղղությամբ ակտիվ աշխատանքներ տանել: Վերջինս կայուն զարգացման քաղաքականության մաս կազմող 10 բալանոց ծրագիր է, որի արդյունքում նախատեսվում է մինչ 2020թ.-ը մեկ երրորդով կրճատել յուրաքանչյուր աշխատակցի հաշվով արտանետումների ծավալը: Մեր նոր Կորպորատիվ կայուն զարգացում քաղաքականության միջոցով Բանկը կֆինանսավորի ածխաթթու գազի ցածր արտանետում ապահովող արտադրության անցումը: Չնայած ժամանակի սղությանը և աշխատանքի ծանրաբեռնվածությանը՝ Բանկի 165 աշխատակից ակտիվորեն մասնակցել են համայնքների աջակցության ծրագրերին: Կամավորականների աշխատանքը ժամային հաշվարկով քառապատկվել է 2016թ.-ի (200 ժամ) նկատմամբ՝ հասնելով 800 ժամի 2017թ.-ին:

Բանկի ղեկավարության և խորհրդի անդամների անունից մեր խորին շնորհակալությունն ենք հայտնում մեր մոտ 30 000 հաճախորդներին իրենց վստահության և նվիրվածության համար: Վերոնշյալ ծրագրերը հնարավոր չէր լինի իրականացնել առանց նրանց կոմերցիոն հաջողության, աջակցության և հավատարմության: Միաժամանակ մեր խորին շնորհակալությունն ենք հայտնում մեր 407 աշխատակիցներին, որոնք կարողացել են իրագործել վերոնշյալ ծրագրերը անսահման ջանասիրության շնորհիվ՝ աշխատելով արդարացնել մեր հաճախորդների սպասումները:

Ֆինանսական վերլուծություն

Բանկի հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ վնասը հարկերի վճարումից հետո կազմել է 7,941 միլիոն ՀՀ դրամ: Սա հետևանք է բարձր արժեզրկման կորուստների, որն իր հերթին գոյացել է անշարժ գույքի գրավի առավել պահպանողական գնահատման արդյունքում: Հաջորդ մեծ գործոնն առավել խիստ մոտեցումն է վերածնակերպված վարկերի արժեզրկման կորուստների գնահատումներին:

Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկման կորուստները նվազել է մինչ 12,303 միլիոն ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ իջնելով 27%-ով: Սա հիմնականում կապված է վարկերի արժեզրկման պահուստի և պորտֆելի ապառիսկավորման գործողությունների հետևանքով կրճատված զուտ վարկերի մակարդակի և նվազած տոկոսային մարժայի հետ:

Արժեզրկման գծով ծախսը կազմել է 14,186 միլիոն ՀՀ դրամ 2016թ.-ի 16,887 միլիոն ՀՀ դրամի համեմատ: Աշխատակազմի և այլ վարչական ծախսերը կազմել են 8,239 միլիոն ՀՀ դրամ՝ արձանագրելով 2.5% տարեկան աճ:

Բանկի ընդհանուր ակտիվները 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 209 միլիարդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 3%-ով: Հաճախորդներին տրամադրված վարկային պորտֆելը կազմել է 95 միլիարդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 20%-ով: Կորպորատիվ հաճախորդների համախառն վարկային պորտֆելը նվազել է 22%-ով և կազմել է 84 միլիարդ ՀՀ դրամ: Անհատ հաճախորդների համախառն վարկային պորտֆելը նվազել է 7%-ով և կազմել է 22 միլիարդ ՀՀ դրամ: Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները կազմել են 159 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 6%-ով՝ արտահայտելով մեր հաճախորդների շարունակական վստահությունը Բանկի և համաշխարհային բրենդի նկատմամբ:

Սթիվեն Բաններ
Խորհրդի անդամ

Արա Ալեքսանյան
Խորհրդի անդամ

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ -ի Խորհրդին

Մեր եզրակացությունը

Մեր կարծիքով, ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական վիճակը առ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ը և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա նրա գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան (ՖՀՄՍ):

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են՝

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, և
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրություններ:

Աուդիտորական կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներին համապատասխան մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և պատշաճ են՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք Բանկից՝ Հաշվապահների վարքագծի միջազգային ստանդարտների խորհրդի Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի («Վարքագիրք»), ինչպես նաև Աուդիտորի մասնագիտական էթիկայի կանոնների և Աուդիտորի անկախության սկզբունքներին համապատասխան, որոնք կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետությունում՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ժամանակ: Մենք կատարեցինք մեր բոլոր բարոյական պարտականությունները՝ համաձայն այդ պահանջների և Վարքագրքի:

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ (շարունակություն)

Այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվության համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Սույն աուդիտորական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ ստացված այլ տեղեկատվությունը ներառում է՝ Գործունեության ամփոփում ու Ֆինանսական վերլուծությունը (բայց չի ներառում ֆինանսական հաշվետվություններն ու մեր աուդիտորական եզրակացությունը):

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի ներառում այլ տեղեկությունները, և մենք որևէ կերպ չենք արտահայտում հավաստիացման եզրակացություն:

Ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի հետ կապված, մեր պատասխանատվությունն է կարդալ այլ տեղեկատվությունը և դիտարկել արդյոք առկա են էական տարաձայնություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերած գիտելիքի միջև, կամ որևէ այլ պատճառով հանդիսանում է էապես խեղաթյուրված: Եթե աուդիտորական եզրակացության հրապարակման օրվան նախորդող ժամանակաշրջանում ձեռք բերված այլ տեղեկատվության հետ կապված մեր կատարած աշխատանքի հիման վրա մենք հանգում ենք եզրակացության, որ առկա է այլ տեղեկատվության էական խեղաթյուրում, մենք պարտավոր ենք հայտնել դրա մասին: Վերոնշյալի վերաբերյալ մենք ոչինչ չունենք հայտնելու:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ՖՀՄՍ-ի համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պատշաճ ներքին վերահսկողության համակարգի կիրառում:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում գնահատելու Բանկի կարողությունը՝ շարունակելու իր գործունեությունը անընդհատության սկզբունքով, բացահայտելով, համապատասխան դեպքերում, հարցեր, որոնք վերաբերում են գործունեության անընդհատությանը և, օգտագործելով հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը, քանի դեռ ղեկավարությունը մտադրություն չունի լուծարել Բանկը կամ դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը, կամ էլ չունի իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի հսկողության համար:

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ (շարունակություն)

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակներն են՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ որպես ամբողջություն, զերծ են սխալներից կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և հրապարակել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը հուսալիության բարձր աստիճանն է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ի համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ բացահայտում է էական խեղաթյուրումը, առկայության դեպքում:

Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված և, առանձին-առանձին կամ միասին, կարող են համարվել էական, եթե ողջամտորեն ակնկալվում է, որ դրանք կարող են ունենալ ազդեցություն սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա օգտագործողների տնտեսական որոշումների կայացմանը:

Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան աուդիտի շրջանակներում մենք իրականացնում ենք պրոֆեսիոնալ դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտությունը ողջ աուդիտի ընթացքում: Մենք նաև

- որոշում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և պատշաճ են՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար: Խարդախությամբ պայմանավորված էական խեղաթյուրումների չհայտնաբերման ռիսկը ավելի բարձր է, քան սխալներով պայմանավորված խեղաթյուրումների ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել համաձայնություն, կեղծիք, դիտավորյալ բացթողումներ, անճշտություններ կամ ներքին վերահսկողության անտեսում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտի համար անհրաժեշտ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ ըմբռնումը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ:
- Գնահատում ենք ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների համապատասխանության խելամտությունը և դրա համապատասխան բացահայտումները:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից կիրառվող գործունեության անընդհատության սկզբունքի համապատասխանությունը և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ պայմանների վերաբերյալ, որը կարող է նշանակալի կասկածի տակ դնել Բանկի անընդհատության սկզբունքով գործելու կարողությունը: Եթե մենք եզրահանգենք, որ առկա է էական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացության մեջ ուշադրություն հրավիրել համապատասխան ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումների, կամ եթե նման բացահայտումները բավարար չեն, փոխել մեր կարծիքը:

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ (շարունակություն)

Մեր եզրակացությունները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության հրապարակման օրը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա: Սակայն հետագա իրադարձությունները կամ պայմանները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել շարունակել իր գործունեությունը անընդհատության սկզբունքով:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները և այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են հիմնական գործառնություններն ու դեպքերն այնպես, որ ապահովվում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Մենք հաղորդակցվում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հետ, ի թիվս այլ խնդիրների, այնպիսի հարցերի շուրջ, որոնք ներառում են՝ աուդիտի շրջանակն ու ժամկետները, ինչպես նաև նշանակալի աուդիտորական բացահայտումները, այդ թվում՝ նշանակալի թերությունները ներքին վերահսկողության համակարգում, որոնք մենք բացահայտում ենք մեր աուդիտի ընթացքում:

Ալտաֆ Տապիա
Գործադիր գործընկեր

Անահիտ Գյոզալյան
Աուդիտոր

PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

23 ապրիլի 2018թ.
ք.Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	12,955,726	17,649,493
Տոկոսային ծախս	4	(4,752,407)	(5,304,386)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**8,203,319**	**12,345,107**
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5	3,622,549	3,700,449
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(466,002)	(518,690)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		**3,156,547**	**3,181,759**
Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	7	187,691	(3,214)
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	1,044,549	1,617,896
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		-	2,742
Այլ գործառնական եկամուտ		260,388	82,262
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(549,137)	(348,967)
Գործառնական եկամուտ		**12,303,357**	**16,877,585**
Արժեզրկումից կորուստներ	10	(14,185,858)	(16,886,681)
Զուտ գործառնական եկամուտ		**(1,882,501)**	**(9,096)**
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(4,083,834)	(3,829,441)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(4,155,149)	(4,207,813)
Վնաս նախքան շահութահարկով հարկումը		**(10,121,484)**	**(8,046,350)**
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	12	2,180,901	1,379,496
Վնաս տարվա համար		**(7,940,583)**	**(6,666,854)**
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ.			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(82,002)	634,362
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		-	2,194
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		**(82,002)**	**636,556**
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		**(8,022,585)**	**(6,030,298)**

15-ից 96-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Բանկի խորհրդի կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Բանկի ղեկավարության կողմից 2018թ. ապրիլի 12-ին:

Փոլ Էդգար
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Վաստին Դրամբյան
Գլխավոր ֆինանսական տնօրեն /
Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ

19-96 էջերի ծանոթագրությունները սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	69,465,410	54,076,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	14	1,314,070	922,745
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	15	23,299,746	24,773,867
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16	10,566,868	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	95,431,247	119,590,354
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		16,325	632,010
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	1,152,217	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	3,135,984	3,418,325
Այլ ակտիվներ	19	4,267,355	5,508,006
Ընդամենը ակտիվներ		**208,649,222**	**215,160,817**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	6,884,250	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	158,579,491	149,832,833
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	12	-	899,429
Այլ պարտավորություններ	22	4,199,145	5,825,448
Ընդամենը պարտավորություններ		**169,662,886**	**168,153,595**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	18,434,350	18,434,350
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ		95,927	94,788
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		175,089	257,091
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ		233,772	233,772
Չբաշխված շահույթ		20,047,198	27,987,221
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**38,986,336**	**47,007,222**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**208,649,222**	**215,160,817**

19-96 էջերի ծանոթագրությունները սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ստացված տոկոսներ		11,846,215	15,957,949
Վճարված տոկոսներ		(4,773,406)	(5,514,233)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ		3,583,990	3,375,491
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ		(480,573)	(744,623)
Զուտ մուտքեր/(վճարումներ) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		218,394	(118,436)
Զուտ մուտքեր արտարժույթի փոխարկումից		1,110,776	1,429,979
Զուտ այլ ծախսերի գծով մուտքեր/(վճարումներ)		22,494	(132,043)
Աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ		(3,210,068)	(3,850,785)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(3,154,310)	(2,349,273)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ		(427,429)	85,447
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		1,261,341	(9,818,910)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(4,172,054)	4,826,140
Հաճախորդներին տրված վարկեր		13,247,265	22,733,540
Այլ ակտիվներ		(1,269,005)	137,853
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(5,352,250)	(33,437,326)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		6,901,256	(10,059,619)
Այլ պարտավորություններ		(20,341)	2,268
Գործառնական (գործունեությամբ օգտագործված)/գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		**15,332,295**	**(17,476,581)**
Վճարված շահութահարկ		-	(851,915)
Գործառնական (գործունեությամբ օգտագործված)/գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր		**15,332,295**	**(18,328,496)**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(650,970)	(527,831)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք		4,325	10,328
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր		**(646,645)**	**(517,503)**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		**14,685,650**	**(18,845,999)**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		703,044	36,200
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		53,546,716	72,356,515
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13	**68,935,410**	**53,546,716**

19-96 էջերի ծանոթագրությունները սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. ՀՀ դրամ	Բաժնետոմսերի կապիտալ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	**18,434,350**	**96,063**	**(379,465)**	**233,772**	**34,651,632**	**53,036,352**
Վնաս տարվա համար	-	-	-	-	(6,666,854)	(6,666,854)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս.						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	634,362	-	-	634,362
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	2,194	-	-	2,194
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**-**	**-**	**636,556**	**-**	**-**	**636,556**
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	**-**	**-**	**636,556**	**-**	**(6,666,854)**	**(6,030,298)**
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում						
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	(1,275)	-	-	2,443	1,168
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	**-**	**(1,275)**	**-**	**-**	**2,443**	**1,168**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**18,434,350**	**94,788**	**257,091**	**233,772**	**27,987,221**	**47,007,222**
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	**18,434,350**	**94,788**	**257,091**	**233,772**	**27,987,221**	**47,007,222**
Վնաս տարվա համար	-	-	-	-	(7,940,583)	(7,940,583)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս.						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	(82,002)	-	-	(82,002)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**-**	**-**	(82,002)	**-**	**-**	(82,002)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	**-**	**-**	**(82,002)**		**(7,940,583)**	**(8,022,585)**
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում						
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	-	1,139	-	-	560	1,699
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	**-**	1,139	-	-	560	1,699
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**18,434,350**	**95,927**	**175,089**	**233,772**	**20,047,198**	**38,986,336**

19-96 էջերի ծանոթագրությունները սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասն են:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ն («Բանկ») Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1995թ.-ին: Բանկը տրամադրում է ֆինանսական և բանկային ծառայությունների լայն ընտրանի և գործում է Հայաստանի Հանրապետության մայրաքաղաքում տեղակայված գլխամասային գրասենյակի ու մասնաճյուղերի միջոցով: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 9 գրասենյակ ու մասնաճյուղ (2016թ.-ին՝ 10): Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին քանակը կազմում էր 414 (2016թ.-ին՝ 415).

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0009, Տերյան փ. 66:

Բանկի սեփականատերերն են՝ Էյչ-Էս-Բի-Սի Յուրըփ Բի Վի (70%) և Ունիգս Խստաբլիշմենթ (30%) կազմակերպությունները:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է Էյչ-Էս-Բի-Սի Յուրըփ Բի Վի-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող կողմն է Էյչ-Էս-Բի-Սի Հոլդինգս Փի-Էլ-Սի-ն:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 30-ում:

(բ) Բանկի գործառնական միջավայրը

Բանկի հիմնական գործունեության վայրը Հայաստանի Հանրապետությունն է: Հետևաբար, Բանկը ենթարկվում է Հայաստանի տնտեսական և ֆինանսական շուկաներին, որոնք բնութագրվում են զարգացող տնտեսություններին հատուկ որոշակի հատկանիշներով:

Օրենսդրական, հարկային և կանոնակարգային հիմունքները շարունակում են զարգանալ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների ու տարբեր մեկնաբանումների (Ծնթգ. 28):

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա զգալի ազդեցություն է թողնում Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը և Ռուսաստանից դեպի Հայաստան կանխիկի ճշանակալի հոսքերը: Հետևաբար գործարար ակտիվության նվազումը, բաժնետոմսերի շուկայի անկայունությունը և ՌԴ-ում առկա այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության կորպորատիվ և ֆինանսական հատվածների վրա:

Հայաստանի Հանրապետության շուկան դրսևորում է զարգացող տնտեսություններին հատուկ հատկանիշներ: Հայաստանի տնտեսությունը 2015-2016թթ.-ի տնտեսական անկումից հետո 2017թ.-ին գրանցել է աճ: Ֆինանսական շուկան շարունակում է մնալ անկայուն: Այսպիսի գործառնական միջավայրը մեծ ազդեցություն ունի Բանկի գործառնությունների և ֆինանսական դրության վրա: Ղեկավարությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցներ Բանկի գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

1 Ներածություն (շարունակություն)

Սակայն ներկայիս տնտեսական իրավիճակի ազդեցությունը ապագայի վրա դժվար է կանխատեսել, և ղեկավարության ներկայիս սպասումներն ու գնահատումները կարող են տարբերվել իրական արդյունքներից:

Վարկերի արժեզրկման պահուստը հիմնվում է ղեկավարության՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տվյալ ակտիվների գնահատման վրա, դրամական միջոցների հոսքերը հաշվի առնելուց հետո, որոնք կարող են առաջանալ բռնագանձումից, հանած գրավի ձեռք բերման և վաճառքի ծախսերը:

Հայաստանի Հանրապետությունում գրավի բազմազան տեսակների, հատկապես անշարժ գույքի, շուկան ենթարկվել է տնտեսական անկման ազդեցությանը, ինչը հանգեցրել է որոշակի տեսակի ակտիվների իրացվելիության ցածր մակարդակի: ՖՀՄՍ-ի համաձայն, ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վնասները, որոնք ակնկալվում են ապագա իրադարձությունների արդյունքում, անկախ հավանականության մակարդակից, չեն կարող ճանաչվել մինչև նման իրադարձությունների առաջացումը:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման, բռնագանձված գրավի վերագնահատման, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ օգտագործվող հաշվապահական հիմնական քաղաքականությունները ներքոշարադրված են: Այս քաղաքականությունները վերաբերում են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններին, եթե այլ բան նշված չէ:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

2 Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Էական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Հետաձգված հարկային ակտիվներ – Ծանոթագրություն 12
- Ածանցյալ գործիքների իրական արժեք – Ծանոթագրություն 14;
- Վարկերի արժեզրկման գնահատում – Ծանոթգրություն 17;
- Հողի և շինությունների վերագնահատում – Ծանոթագրություն 18;
- Բռնագանձված գրավի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 19;
- Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք – Ծանոթագրություն 32.

(ե) Իրացվելիության տեսանկյունից ֆինանսական դրության ներկայացում

Բանկը չունի հստակ տարանջատվող գործառնությունների շրջան, այդ իսկ պատճառով ֆինանսական դիրքերում ակտիվների և պարտավորությունների բաժանումը ընթացիկ և ոչ ընթացիկ մասերի կատարված չէ: Փոխարենն ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են իրացվելության տեսանկյունից: Ֆինանսական գործիքների մարումների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները հետևողականորեն կիրառվել են այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթի փոխարկում և արտարժույթով հոդվածների ներկայացում

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթին գործարքների օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերություններից ստացված օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժութային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, հեջի արդյունավետ լինելու չափով, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար կիրառվող փոխարժեքները 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին կազմել են 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց 484.1 դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 483.94 դրամ), 1 Եվրոյի դիմաց 580.10 դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 512.20 դրամ), 1 Անգլիական ֆունտ ստերլինգի դիմաց 653.54 դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 595.54 դրամ):

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Կանխիկը և կանխիկին հավասարեցված միջոցները արագ փոխարկվում են դրամական միջոցների և վերագնահատումից մեծ փոփոխության չեն ենթարկվում: Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող միջոցները (ներառյալ հաշիվներ, օվերնայթ ավանդները, մինչև երեք ամիս մարման ժամկետով տեղաբաշխված միջոցները): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նվազագույն պահուստը համարվում է դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները այն ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորություններն են, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն,
- հանդիսանում են ածանցյալ ֆինանսական գործիք (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք նախատեսված են և հանդիսանում են արդյունավետ հեջավորման գործիքներ), կամ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներքին հաշվետվություններով ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Ջուտ ստացվելիք դիրքում գտնվող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Ջուտ վճարվելիք դիրքում գտնվող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, ինչպես նաև որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվադեպ հանգամանքներում: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվադեպ հանգամանքներում: Հազվադեպ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնահատված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն այնպիսի ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով հանած արժեզրկումը, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

Սկզբնական արժեքը ակտիվի ձեռքբերման ժամանակ դրա դիմաց վճարված դրամական միջոցների կամ դրանց համարժեքների գումարն է կամ այլ հատուցման ձևով տրված իրական արժեքն է և ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական արժեքի չափումը կիրառելի է միայն այնպիսի բաժնեմասային գործիքներում կատարված ներդրումների դեպքում, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին և որոնց իրական արժեքը արժանահավատորեն չի կարող չափվել, ինչպես նաև նման բաժնեմասային գործիքների հետ կապված և վերջիններիս մատակարարմամբ մարվող ածանցյալ գործիքները: Տե՛ս ծանոթագրություն 14-ը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին նշված ամսաթվի դրությամբ Բանկը մուտքի հնարավորություն ունի: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են այդ փոփոխությունները:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Այն գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Եթե Բանկը ձեռք է բերում իր սեփական պարտքը, ապա այն դուրս է բերվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված հատուցման տարբերությունը ներառվում է պարտքի ժամկետից շուտ մարման արդյունքում առաջացող օգուտում կամ վնասում:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են ֆորվարդները, սվոփերը, արտարժույթային փոխարկումները:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ կնքվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագիրը: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվներ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություններ՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Այդպիսի հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

(ղ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ հողի և շենքերի, որոնք արտացոլված են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ հողի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունն օգտվում է անկախ գնահատող ընկերությունների ծառայություններից: Գնահատող ընկերությունները կիրառում են եկամտային մոտեցումը և համադրելի վաճառքների մոտեցումը՝ կախված տեղեկատվության մատչելիությունից և հուսալիությունից:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում: Հողի և անավարտ շինարարության գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	20 տարի
– վարձակալված գույքի բարելավումներ	մինչև 10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի
– համակարգչային սարքավորումներ	4-ից 7 տարի
– այլ	5 տարի

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման կապիտալ ծախսերը ներառում են առանձին ծրագրերի ձեռքբերման և դրանց ներդրման ծախսերը:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարած հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ ավելացնում են այն ակտիվի ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են:

Համակարգչային ծրագրերի զարգացման կամ պահպանման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս՝ կատարվելու ժամանակ:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– համակարգչային ծրագրեր	3-ից 5 տարի
– այլ	10 տարի

(զ) Բռնագանձված գրավ

Բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից ձեռք են բերվել ժամկետանց վարկերի մարման նպատակով: Ակտիվները ձեռք բերման ժամանակ սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով և ներառվում են հիմնական միջոցներում, այլ ֆինանսական ակտիվներում, ներդրումային միջոցներում կամ այլ ակտիվների պաշարների կազմում՝ կախված իրենց բնույթից, ինչպես նաև այդ ակտիվների վերականգնման վերաբերյալ Բանկի մտադրությունից: Հետագայում դրանք վերաչափվում են համապատասխան արժեքով ու հաշվառվում են համաձայն այդ ակտիվների կատեգորիաների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(է) Բանկերին տրամադրված վարկեր

Բանկերին տրամադրված վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են, երբ Բանկը թղթակից բանկերին տրամադրում է դրամական միջոցներ ոչ առևտրային նպատակով՝ ապահովելով չգնանշված, ոչ ածանցյալ գործիքներից ստացվող պարտավորվածություն ֆիքսված/կանխորոշված ամսաթվերով: Բանկերին տրամադրված վարկերը և կանխավճարները հաշվարկվում են ամորտիզացված արժեքով:

(ը) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են, երբ Բանկը տրամադրում է դրամական միջոցներ հաճախորդներին՝ ապահովելով չգնանշված, ոչ ածանցյալ գործիքներից ստացվող պարտավորվածություն ֆիքսված/կանխորոշված ամսաթվերով: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

(թ) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Արժեզրկման միասնական գնահատման նպատակով ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են համանման կրեդիտային ռիսկի բնութագրիչների հիմունքով: Այդ բնութագրիչները կարևոր են նման ակտիվների խմբում ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար, քանի որ բնորոշում են վճարման ենթակա բոլոր գումարները վճարելու պարտապանների կարողությունը՝ գնահատվող ակտիվների պայմանագրային դրույթներին համապատասխան:

Ապագա դրամական հոսքերը դեպի ֆինանսական ակտիվների խումբ, որոնց խմբային սկզբունքով արժեզրկումը գնահատվել է, գնահատվում են ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի հիման վրա և ղեկավարության փորձի հիման վրա այնքանով, որքանով գումարները կդառնան ժամկետանց, որպես հետևանք անցյալում ունեցած կորստի իրադարձությունների և ժամկետանց գումարների վերականգնման հաջողության: Անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտարկվող տվյալների հիման վրա՝ արտացոլելու ներկայիս պայմանների հետևանքները, որոնք անցյալ ժամանակաշրջաններում չեն ազդել, և հեռացնելու անցյալ ժամանակաշրջանների հետևանքները, որոնք ներկայումս գոյություն չունեն:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տվյալների հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից բոլոր կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստը) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնահատվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատուցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ժ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ի) Վարկավորման պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կվերհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկավորման այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վճաս կրելու հավանականություն և այդ վճասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկավորման այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկավորման պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(i) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարած ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա ազդեցություն չունեցող ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(ծ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են բոլոր պարտքային գործիքների համար, հաշվեգրման մեթոդով, շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:.

(կ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Անձնակազմի ծախսեր և դրանց հետ կապված վճարներ

Աշխատավարձերը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և ապահովագրական հիմնադրամներին կատարվող վճարները, վճարվող տարեկան արձակուրդը, անաշխատունակության արձակուրդը, պարգևավճարները և այլ ոչ դրամային փոխհատուցումները հաշվեգրվում են այն տարվա համար, որի ընթացքում Բանկի աշխատակիցների կողմից մատուցվել են համապատասխան ծառայությունները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործառնությունները, որոնցում Բանկը ստանում է ապրանքներ կամ ծառայություններ՝ որպես հատուցում վերջնական մայր կազմակերպության բաժնային գործիքների դիմաց, հաշվառվում են որպես բաժնային գործիքներով մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքներ:

Աշխատակիցներին տրամադրվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գծով շնորհների/հատույցների իրական արժեքը տրամադրման ամսաթվի դրությամբ ճանաչվում է որպես աշխատակիցների գծով ծախս, գրանցելով սեփական կապիտալի համապատասխան աճ այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, երբ աշխատակիցները անվերապահորեն ձեռք են բերում շնորհներ/հատույցներ ստանալու իրավունք: Որպես ծախս ճանաչված գումարը ճշգրտվում է այն շնորհների/հատույցների քանակն արտացոլելու համար, որոնց համար կբավարարվեն դրանց հետ կապված ծառայությունների և ոչ շուկայական իրավունքների առաջացման պայմանները, այնպես, որ որպես ծախս ճանաչված վերջնական գումարը կհիմնվի այն շնորհների/հատույցների քանակի վրա, որոնք համապատասխանում են կապված ծառայությունների և ոչ շուկայական իրականացման պայմաններին՝ իրավունքների առաջացման ամսաթվի դրությամբ:

Եթե իրավունքների առաջացման պահին փոխհատուցում է տրամադրվում խմբի անդամ կազմակերպությանը, վճարումը գրանցվում է սեփական կապիտալում: Վճարման գումարի և տրամադրման օրվա դրությամբ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման իրական արժեքի տարբերությունը գրանցվում է չբաշխված շահույթում այն տարում, երբ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գծով առաջանում են իրավունքներ և կատարվում է վերջնահաշվարկ:

(հ) Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

Բանկերի ավանդներն և մնացորդները գրանցվում են այն պահին, երբ ակտիվը կամ դրամական միջոցը տրամադրվում է Բանկին թղթակից բանկերից: Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունը հաշվառվում է ամորտիզացված արժեքով:

(ձ) Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն և ավանդները ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ են ֆիզիկական անձանց, պետության կամ իրավաբանական հաճախորդների նկատմամբ և հաշվառվում են ամորտիզացիոն արժեքով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ղ) Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2017թ. հունվարի 1-ից Բանկի համար պարտադիր էին հետևյալ նոր ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա.

- Բացահայտման նախաձեռնություն – Փոփոխություններ ՀՀՍՍ 7-ում (հրապարակվել են 2016թ. հունվարի 29-ին, ուժի մեջ են 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)
- Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում չիրացված վնասների համար – Փոփոխություններ ՀՀՍՍ 12-ում (հրապարակվել են 2016թ. հունվարի 19-ին, ուժի մեջ են 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)
- Փոփոխություններ ՖՀՍՍ 12-ում՝ ներառված 2014 - 2016թթ. շրջանի ՖՀՍՍ-ների տարեկան բարելավումներում (հրապարակվել են 2016թ. դեկտեմբերի 8-ին, ուժի մեջ են 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար)

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ճ) Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

Թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք պարտադիր են 2018թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և որոնք Խումբն ավելի վաղ չի ընդունել:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (փոփոխվել է 2014թ. հուլիսին, ուժի մեջ է 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Նոր ստանդարտի հիմնական բնութագրումներն են.

- Պահանջվում է, որ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվեն երեք չափման կատեգորիաներով. հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, հետագայում իրական արժեքով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետագայում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:
- Պարտքային գործիքների դասակարգումը պայմանավորված է ֆինանսական ակտիվների կառավարման կազմակերպության բիզնես մոդելով, և արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ (ՄՄԳՏՎ): Եթե պարտքային գործիքը պահվում է հավաքագրման համար, այն կարող է հաշվառվել ամորտիզացված արժեքով, եթե այն նաև համապատասխանում է ՄՄԳՏՎ պահանջին: Այն պարտքային գործիքները, որոնք համապատասխանում են ՄՄԳՏՎ պահանջին և հաշվառվում են այնպիսի պորտֆելում, որտեղ ընկերությունը և՛ պահում է ակտիվները դրամական հոսքերի հավաքման համար և՛ վաճառում է ակտիվները, կարող են դասակարգվել իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն պարունակում այնպիսի դրամական հոսքեր, որոնք ՄՄԳՏՎ են, պետք է չափվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (օրինակ՝ ածանցյալ գործիքներ): Պարունակվող ածանցյալ գործիքներն այլևս չեն առանձնանում ֆինանսական ակտիվներից, բայց կներառվեն ՄՄԳՏՎ պայմանը գնահատելիս:
- Ներդրումները բաժնային գործիքներում միշտ չափվում են իրական արժեքով: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը կարող է կատարել անդառնալի ընտրություն՝ ներկայացնելու առևտրային նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Եթե բաժնային գործիքը պահվում է առևտրային նպատակով, իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում:
- ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման վերաբերյալ պահանջների մեծ մասն անփոփոխ տեղափոխվել են ՖՀՄՍ 9-ը: Առանցքային փոփոխությունն այն է, որ կազմակերպությունը պետք է իրական արժեքով՝ շահույթ վնասի միջոցով չափվող նախորոշված ֆինանսական պարտավորությունների գծով սեփական վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցությունը ներկայացնի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:
- ՖՀՄՍ 9-ը ներկայացնում է արժեզրկման կորուստների ճանաչման նոր՝ ակնկալվող վարկային վնասների մոդելը: Գոյություն ունի եռաստիճան մոտեցում, որը հիմնված է սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվների վարկային որակի փոփոխության վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

- Գործնականում, նոր կանոնները նշանակում են, որ կազմակերպությունները պետք է անմիջապես գրանցեն կորուստը, որը հավասար է հաջորդ 12 ամիսներում ակնկալվող վարկային վնասին, այն ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որոնք չեն հանդիսանում արժեզրկված (կամ ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասներ դեբիտորական պարտքերի համար): Երբ առկա է վարկային ռիսկերի էական աճ, արժեզրկումը հաշվվում է՝ օգտագործելով ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասները, հետագա 12 ամիսներում ակնկալվող վարկային վնասներն օգտագործելու փոխարեն: Այս մոդելը ներառում է գործառնական պարզեցումներ վարձակալության և դեբիտորական պարտքերի համար:

- Փոփոխվել են հեջավորման հաշվառման պահանջները՝ հաշվապահական հաշվառման և ռիսկերի կառավարման միջև առավել սերտ կապ ստեղծելու համար: Ստանդարտը կազմակերպություններին տալիս է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ կիրառել հեջավորման հաշվառման պահանջները համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի և շարունակել կիրառել ՀՀՄՍ 39-ը բոլոր հեջերի նկատմամբ, քանի որ ներկայումս ստանդարտը չի անդրադառնում մակրոհեջավորմանը:

Հիմնվելով Բանկի 2017թ.-ի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների և այդ ամսաթվի դրությամբ առկա փաստերի և հանգամանքների վրա՝ Բանկի ղեկավարությունը ենթադրում է ունենալ նոր ստանդարտի ներդրման հետևյալ ազդեցությունը 2018թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հետևյալ աղյուսակը համադրում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները նախորդ ՀՀՄՍ 39 և 2018թ.-ի հունվարի 1-ից ուժի մտնող ՖՀՄՍ 9 ստանդարտների համաձայն:

հազ. ՀՀ դրամ	Չափման կատեգորիա ՀՀՄՍ 39	Չափման կատեգորիա ՖՀՄՍ 9	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39 (31 Դեկտեմբերի 2017թ., վերջնական մնացորդ)	Ազդեցություն Վերաչափված ԱՎՎ	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9 (1 Հունվարի 2018թ., սկզբնական մնացորդ)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Վ և Դ-Պ	ԱԱ	68,935,410	(174,395)	68,761,015
ԿԲ պահվող պարտադիր դրամական միջոցներ	Վ և Դ-Պ	ԱԱ	530,000	-	530,000
Պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ	ԻԱԾՎՄՉ	ԻԱԾՎՄՉ (պարտադիր)	1,117,957	-	1,117,957
Պարտքային արժեթղթերում ներդրումներ	ՎՀՄ	ԻԱԱՀԱՄ	23,267,614	-	23,267,614
Ընդամենը ներդրումներ պարտքային արժեթղթերում			**24,385,571**	-	**24,385,571**
Ներդրումներ բաժնային արժեթղթերում	ՎՀՄ	ԻԱԾՎՄՉ	32,132	-	32,132
Այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ	Վ և Դ-Պ	ԱԱ	10,566,868	(473)	10,566,395
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	Վ և Դ-Պ	ԱԱ	95,431,247	486,576	95,917,823
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	Վ և Դ-Պ	ԱԱ	2,813,698	(44,514)	2,769,184
Ընդամենը Ֆինանսական ակտիվներ			**202,694,926**	**267,194**	**202,962,120**

Ֆինանսական պարտավորությունների տեսանկյունից ակնառու փոփոխություններ չեն սպասվում: ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը 2018թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ կարող է տարբերվել հաշվեկշռային դիրքերի փոփոխության, շուկայի պայմանների և տնտեսության ապագա կանխատեսումների հիման վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

Նոր ստանդարտով սահմանված են առավել ընդլայնված պահանջներ ծանոթագրությունների կազմմանն ու ներկայացմանը: Այն ենթադրում է փոփոխել նաև Բանկի ծանոթագրությունների էությունն ու ծավալը իր ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ ներդրման տարվանից սկսված:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ (հրապարակվել է 2014թ. մայիսի 28-ին և ուժի մեջ է 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Ըստ նոր ստանդարտի ներկայացրած հիմնական սկզբունքի՝ հասույթը պետք է ճանաչվի գործարքի գնով, հաճախորդին ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցման պահին: Կապակցված ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնք տարբերվում են միմյանցից, պետք է ճանաչվեն առանձին, և պայմանագրի գնի համար կիրառվող զեղչերը կամ նվազեցումները պետք է բաշխվեն ըստ առանձին տարրերի: Եթե հատուցումն ինչ-որ պատճառով տարբերվում է, ապա ճանաչումը պետք է լինի նվազագույն գումարներով, եթե դրանք չեն պարունակում հակադարձման էական ռիսկ: Ծախսերը, որոնք կապված են հաճախորդների հետ պայմանագրերի ապահովման հետ, պետք է կապիտալացվեն և ամորտիզացվեն այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում սպառվում են պայմանագրի օգուտները:

Բանկը գնահատել է ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը և չի ակնկալում, որ անցումը նոր ստանդարտին կունենա էական ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» (հրապարակվել է 2016թ. հունվարի 13-ին և ուժի մեջ է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Նոր ստանդարտը սահմանում է վարձակալության ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները: Բոլոր վարձակալությունների արդյունքում վարձակալը ձեռք է բերում ակտիվի օգտագործման իրավունք հենց վարձակալության սկզբից, և եթե վարձակալության վճարները կատարվում են ժամանակի ընթացքում, նաև ձեռք է բերում ֆինանսավորում: Հետևաբար, ՖՀՄՍ 16-ը վերացնում է վարձակալության դասակարգումը՝ որպես գործառնական վարձակալություն կամ ֆինանսական վարձակալություն, ինչպես պահանջվում է ՀՀՄՍ 17-ով, և փոխարենը ներկայացնում է վարձակալի մոտ հաշվապահական հաշվառման միասնական մոդել: Վարձակալը պետք է ճանաչի ա) ակտիվներ և պարտավորություններ բոլոր այն վարձակալությունների համար, որոնց ժամկետը 12 ամսից ավել է, բացառությամբ եթե հիմքում ընկած ակտիվն ունի փոքր արժեք, և բ) վարձակալած ակտիվի մաշվածությունը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսային ծախսից առանձին: ՖՀՄՍ 16-ը հիմնականում պահպանում է վարձատուի հաշվապահական հաշվառման ՀՀՄՍ 17-ի պահանջները: Հետևաբար, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը՝ որպես գործառնական վարձակալություն կամ ֆինանսական վարձակալություն, և հաշվառել այս երկու տեսակի վարձակալությունները տարբեր ձևով: Ներկայումս Բանկը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» (հրապարակվել է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է 2021թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ է տալիս ընկերություններին շարունակել օգտագործել ապահովագրության պայմանագրերի հաշվառման առկա պրակտիկան, որի արդյունքում ներդրողներին դժվար էր համեմատել և հակադրել մնացած ցուցանիշներով նմանատիպ ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 17-ը հանդիսանում է միասնական սկզբունքների վրա հիմնված ստանդարտ՝ արտացոլելու ապահովագրության պայմանագրերի բոլոր տեսակներն, այդ թվում՝ ապահովագրողի վերաապահովագրման պայմանագրերը: Սույն ստանդարտը սահմանում է ապահովագրության պայմանագրերի խմբերի ճանաչում և չափում ըստ (i) ռիսկի գործոնով ճշգրտված ապագա դրամական հոսքերի ընթացիկ արժեքի (պայմանագրերի կատարման գծով դրամական հոսքեր), որը հաշվի է առնում պայմանագրերի կատարման գծով դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ամբողջ տեղեկատվությունը, որն իր հերթին համապատասխանում է շուկայական դիտելի տեղեկատվությանը, գումարած (եթե սույն արժեքն իրենից ներկայացնում է ակտիվ) կամ հանած (եթե սույն արժեքն իրենից ներկայացնում է պարտավորություն) (ii) պայմանագրերի խմբում չկրած շահույթի գումարը (պայմանագրով սահմանված ծառայության մարժա): Ապահովագրողները պետք է ճանաչեն ապահովագրության պայմանագրերի խմբից շահույթն այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում նրանք տրամադրում են ապահովագրական ծածկույթ, ինչպես նաև այն ժամանակ, երբ նրանք ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում կամ դառնում է վնասաբեր, կազմակերպությունը պետք է անմիջապես ճանաչի վնասը: Ներկայումս Բանկը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ» (հրապարակվել է 2016թ. դեկտեմբերի 8-ին և ուժի մեջ է 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). Սույն մեկնաբանությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է որոշել գործարքի ամսաթիվը՝ արտարժույթով գործարքների դեպքում ստանդարտը կիրառելիս, ՀՀՄՍ 21: Սույն մեկնաբանությունը կիրառելի է, երբ արտարժույթով սահմանված պայմանագրերի դիմաց կազմակերպությունը վճարում կամ ստանում է կանխավճարներ: Մեկնաբանությունը հստակեցնում է, որ գործարքի ամսաթիվը դա՝ կազմակերպության կողմից ոչ դրամային ակտիվի կամ ոչ դրամային պարտավորության սկզբնական ճանաչման ամսաթիվն է, որն առաջանում է կանխավճարի ստացումից կամ վճարումից: Եթե կան մի քանի ստացվող և վճարվող կանխավճարներ ընկերությունը պետք է որոշի գործարքի ամսաթիվը յուրաքանչյուր ստացված կամ վճարված կանխավճարի համար: Ներկայումս Բանկը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍԿ 23 «Շահութահարկի հաշվառման մոտեցման անորոշություն» (հրապարակվել է 2017թ. հունիսի 7-ին և ուժի մեջ է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար). ՀՀՄՍ 12-ը սահմանում է, թե ինչպես հաշվառել ընթացիկ և հետաձգված հարկերը, սակայն չի սահմանում անորոշության ազդեցության արտացոլման կարգը: Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, թե ինչպես ՀՀՄՍ 12-ում պետք է կիրառել հաշվառման և չափման պահանջները, երբ առկա է շահութահարկի հաշվառման մոտեցման անորոշություն: Ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք հարկավոր է դիտարկել յուրաքանչյուր հարկային անորոշությունն առանձին կամ մեկ և ավելի հարկային անորոշությունների հետ միասին՝ կախված նրանից, թե որ մոտեցումն է թույլ տալիս լավագույնս կանխատեսել անորոշության լուծումը: Ընկերությունը պետք է ենթադրի, որ հարկային մարմինը կստուգի այն գումարները, որոնք նա իրավունք ունի ստուգելու և այդ ստուգումները կատարելիս՝ կունենա համապատասխան տեղեկություններին վերաբերող ամբողջական տեղեկատվություն: Եթե ընկերությունը եզրահանգում է, որ քիչ հավանական է, որ հարկային մարմինը կընդունի անորոշ հարկային մոտեցումն, անորոշության ազդեցությունը պետք է արտացոլվի՝ որոշելիս հարկվող շահույթը կամ վնասը, հարկային բազաները, չօգտագործված հարկային վնասները, չօգտագործված հարկային զեղչերը կամ հարկային դրույքաչափերը որոշելիս, օգտագործելով կամ ամենահավանական գումարը կամ ակնկալվող արժեքը՝ կախված նրանից, թե ընկերությունը որ մեթոդն է համարում առավել

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

նպատակահարմար լավագույնս կանխատեսելու անորոշության լուծումը: Ընկերությունը պետք է արտացոլի մեկնաբանության համար անհրաժեշտ դատողությունների կամ գնահատման վրա ազդեցություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների կամ նոր տեղեկությունների փոփոխությունը՝ որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություն: Փաստերի և հանգամանքների փոփոխության կամ նոր տեղեկությունների օրինակները, որոնք կարող են հանգեցնել դատողության կամ գնահատման վերագնահատմանը, ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում, հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ստուգումներով կամ գործողություններով, հարկային մարմնի կողմից սահմանված կանոնների փոփոխություններով կամ հարկային մարմնի՝ հարկային մոտեցման ստուգման կամ վերստուգման իրավասության ժամկետը լրանալով: Հարկային մարմինների՝ հաշվառման մոտեցման հետ համաձայնության կամ անհամաձայնության բացակայությունն, այլ փաստերի բացակայության դեպքում, ամենայն հավանականությամբ, իրենից չի ներկայացնի մեկնաբանության համար անհրաժեշտ դատողությունների կամ գնահատման վրա ազդեցություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների կամ նոր տեղեկությունների փոփոխություն: Ներկայումս Բանկը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ակնկալվում է, որ հետևյալ նոր հրապարակումները որևէ էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, երբ ուժի մեջ մտնեն:

- Ակտիվների վաճառք կամ ներդրում՝ ներդրողի և ասոցացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև - ՖՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի փոփոխություններ (հրապարակվել են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին և ուժի մեջ են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից սահմանված ամսաթվից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 15-ում, Հաճախորդների հետ կնքած պայմանագրերից հասույթ (հրապարակվել են 2016թ. ապրիլի 12-ին և ուժի մեջ են 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 2-ում, Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (հրապարակվել են 2016թ. հունիսի 20-ին և ուժի մեջ են 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 4-ում (հրապարակվել են 2016թ. սեպտեմբերի 12-ին և ուժի մեջ են, կախված մոտեցումից, 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:
- Ներդրումային գույքի փոխանցումներ. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 40-ում (հրապարակվել են 2016թ. դեկտեմբերի 8-ին, ուժի մեջ են 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- 2014 - 2016թթ. շրջանի ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ - Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (հրապարակվել են 2016թ. դեկտեմբերի 8-ին, ուժի մեջ են 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):
- Պլանի փոփոխություն, կրճատում կամ վերջնահաշվարկ - փոփոխություններ ՀՀՄՍ 19-ում (հրապարակվել է 2018թ. փետրվարի 7-ին և ուժի մեջ է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

Եթե այլ կերպ նշված չէ, ակնկալվում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանումները որևէ էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,165,117	14,776,873
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,801,934	2,020,121
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	568,598	631,713
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	324,007	148,710
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	96,070	72,076
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	**12,955,726**	**17,649,493**
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,575,930	4,101,878
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	176,477	1,202,508
Ընդամենը տոկոսային ծախս	**4,752,407**	**5,304,386**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա տոկոսային եկամտի՝ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հոդվածի կազմում ներառված է արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվեգրված 2,080,876 հազ. ՀՀ դրամ գումար (2016թ.-ին՝ 1,734,965 հազ. ՀՀ դրամ):

5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ՝ ստացված ոչ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		
Վարկավորման գործառնություններ	2,198,901	2,231,472
Ակրեդիտիվներ և երաշխիքներ	490,175	476,697
Դրամային փոխանցումներ	320,911	381,849
Վարկային քարտեր	315,059	345,200
Հաշիվների սպասարկում	111,906	156,257
Ավտոմատ գանձման մեքենաների ծառայություններ	19,687	29,264
Ապահովագրական գործակալություն	8,471	17,965
Այլ	157,439	61,745
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	**3,622,549**	**3,700,449**

Վարկավորման գործառնություններից եկամուտները հիմնականում Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Փի-Էլ-Սի-ի կողմից Հայաստանում կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրած վարկերի դիմաց ստացված կոմիսիոն եկամտի գումարներն են:

Վարկային քարտերից եկամուտները հիմնականում վարկային քարտերի թողարկման և վարկային քարտերի սպասարկման համար ստացված կոմիսիոն եկամտի գումարներն են:

6 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս՝ կատարված ոչ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		
Քարտերով իրականացվող գործառնությունների վճարներ	343,926	320,404
Հաշվարկային գործարքներ	70,212	69,347
Վարկեր և փոխառություններ	10,913	106,873
Այլ	40,951	22,066
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	**466,002**	**518,690**

7 Զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Պարտքային ֆինանսական գործիքներ	64,642	99,987
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	123,049	(103,201)
Ընդամենը զուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	**187,691**	**(3,214)**

8 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Արտարժույթի փոխարկման գործարքներից եկամուտ	1,110,776	1,429,979
Զուտ (վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(66,227)	187,917
Ընդամենը զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	**1,044,549**	**1,617,896**

9 Այլ գործառնական ծախսեր

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Իրական արժեքի և վաճառքի ծախսերի տարբերությամբ հաշվառվող ոչ ընթացիկ ակտիվների դուրսգրում	326,269	-
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	222,868	209,300
Տույժեր և տուգանքներ	-	139,667
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	**549,137**	**348,967**

10 Արժեզրկումից կորուստներ

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծնթգ. 17)	13,807,927	16,629,881
Այլ ակտիվներ (Ծնթգ. 19)	377,931	256,800
Ընդամենը արժեզրկումից կորուստներ	**14,185,858**	**16,886,681**

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի SS աջակցման ծախսեր և այլ վճարներ	1,552,834	1,552,976
Մաշվածություն և ամորտիզացիա (Ծնթգ. 18)	933,310	1,011,547
Հիմնական միջոցների վարձակալություն	536,091	555,922
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	140,527	114,631
Գովազդ և շուկայավարում	111,348	89,409
Անվտանգության ծառայություն	105,797	87,078
Մասնագիտական ծառայություններ	84,146	73,941
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	74,235	52,694
Կոմունալ ծառայություններ	73,842	74,704
SS-ին վերաբերող ծախսեր	69,346	76,551
Ապահովագրություն	68,652	101,135
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	67,689	77,073
Արտարժույթի տեղափոխման ծախսեր	27,848	25,404
Բարեգործություն և հովանավորություն	23,442	32,581
Այլ	286,042	282,167
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	**4,155,149**	**4,207,813**

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ընթացիկ հարկ	(149,756)	209,789
Հետաձգված հարկ	(2,031,145)	(1,589,285)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	**(2,180,901)**	**(1,379,496)**

2017թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2016թ.-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համաձայնում.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	%	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ	%
Վճաս նախքան շահութահարկով հարկումը	**(10,121,484)**		**(8,046,350)**	
Շահութահարկի գծով փոխհատուցման հաշվարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(2,024,297)	20.0	(1,609,270)	20.0
(Չնվազեցվող ծախսեր)/չհարկվող եկամուտներ, զուտ	(6,848)	0.1	19,985	(0.2)
Նախորդ տարիներում շահութահարկի (ավել)/պակաս հաշվարկված գումար	(149,756)	1.5	209,789	(2.6)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում	**(2,180,901)**	**21.5**	**(1,379,496)**	**17.1**

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում (շարունակություն)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում.

հազ. ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,476	36,081	-	62,557
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	64,086	(8,403)	-	55,683
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	64,273	-	(20,501)	43,772
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,832	14,534	-	17,366
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,427,214	(1,868,431)	-	558,783
Հիմնական միջոցներ	(73,863)	(3,953)	-	(77,816)
Այլ ակտիվներ	55,376	(37,198)	-	18,178
Այլ պարտավորություններ	(264,965)	(11,981)	-	(276,946)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնաս	(1,402,000)	(151,794)	-	(1,553,794)
Ընդամենը շարժ	**899,429**	**(2,031,145)**	**(20,501)**	**(1,152,217)**

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,473	(12,997)	-	26,476
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	41,048	23,038	-	64,086
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(94,866)	-	159,139	64,273
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,682	(14,850)	-	2,832
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,698,653	(271,439)	-	2,427,214
Հիմնական միջոցներ	(51,433)	(22,430)	-	(73,863)
Այլ ակտիվներ	14,469	40,907	-	55,376
Այլ պարտավորություններ	(335,451)	70,486	-	(264,965)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնաս	-	(1,402,000)	-	(1,402,000)
Ընդամենը շարժ	**2,329,575**	**(1,589,285)**	**159,139**	**899,429**

(բ) Հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնաս

Համաձայն Հայաստանի հարկային օրենսդրության, հարկային վնասի տեղափոխման առավելագույն ժամկետը 5 տարի է: Հիմք ընդունելով նշվածը, հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնասը մարվում է հետևյալ կերպ.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնասը մարման ժամկետներ.		
- 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31	1,373,794	1,402,000
- 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31	180,000	-
Ընդամենը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխվող հարկային վնաս	**1,553,794**	**1,402,000**

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում (շարունակություն)

(գ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2017թ.			2016թ.		
հազ. ՀՀ դրամ	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով փոխհատուցում	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Հողի և շենքերի վերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(102,503)	20,501	(82,002)	792,953	(158,591)	634,362
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	-	2,742	(548)	2,194
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**(102,503)**	**20,501**	**(82,002)**	**795,695**	**(159,139)**	**636,556**

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	**3,475,849**	**5,345,244**
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում (առանց վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոցի)	**31,179,930**	**31,547,130**
Ավանդներ ՀՀ ԿԲ-ում	**3,001,110**	**3,000,780**
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- AA- վարկանիշով	31,078,161	13,361,741
- A- -ից A+ վարկանիշով	200,360	149,917
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**31,278,521**	**13,511,658**
Դրամական միջոցների համարժեքներ		
Օվերնայթ տեղաբաշխումներ դրամական շուկայում		
- AA- վարկանիշով	-	141,904
Ընդամենը դրամական միջոցների համարժեքներ	**-**	**141,904**
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	**68,935,410**	**53,546,716**
ՀՀ ԿԲ-ում վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	530,000	530,000
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	**69,465,410**	**54,076,716**

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Վերը ներկայացված են վարկանիշները՝ ըստ Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության:

Նոստրո հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են պարտադիր նվազագույն պահուստը, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն՝ ներգրավված միջոցների 2%-ից 18%-ի չափով (2016թ.-ին՝ 2%-ից 18%-ի չափով)՝ կախված արժույթից: Այս ավանդների ելքագրումը սահմանափակված չէ, սակայն նվազագույն միջին մնացորդը պարբերաբար չպահպանելու դեպքում Բանկի նկատմամբ կարող են կիրառվել տուգանքներ:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացի ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներից, Բանկն ուներ Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի բանկերից երկուսում տեղաբաշխված միջոցներ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում էին սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 30,897,633 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10,769,804 հազ. ՀՀ դրամ):

14 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր		
- B+ վարկանիշով	1,117,957	636,930
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր		
- AA- վարկանիշով	196,113	285,815
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	**1,314,070**	**922,745**

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական գործիքները:

Բանկի ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշներով: Այն դեպքում, երբ Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները առկա չեն, կիրառվել են Fitch IBCA's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները՝ օգտագործելով Bloomberg տեղեկատվական համակարգի վարկանիշների համադրման աղյուսակը:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում, հիմնական արտարժույթների կտրվածքով, ներկայացված են արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրերի գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ներառյալ պայմանագրային փոխարժեքը և մինչև մարումը մնացած ժամկետը: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով: Այս դեռևս չկատարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վնասը, կատարման ենթակա սակայն դեռևս չկատարված պայմանագրերի գծով ստացվելիք և վճարվելիք գումարների հետ մեկտեղ, ճանաչվել են շահույթում կամ վնասում և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կազմում՝ ըստ կիրառելիության:

14 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

	Անվանական գումար		Միջին կշռված պայմանագրային փոխարժեքներ	
	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԱՄՆ դոլարի առք դրամի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	3,869,787	3,212,739	480.2	476.0
3-ից 12 ամիս	5,092,540	3,847,691	472.0	465.5
ԱՄՆ դոլարի առք Եվրոյի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	58,005	-	1.2	-
ԱՄՆ դոլարի առք Ավստրալիական դոլարի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	-	57,317	-	1.4
ԱՄՆ դոլարի առք Ռուսական ռուբլու վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	-	26,888	-	65.1
ԱՄՆ դոլարի առք Կանադական դոլարի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	37,965	80,003	1.3	1.3
Ռուսական ռուբլու առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	-	28,502	-	65.5
Եվրոյի առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	58,010	-	1.2	-
Դրամի առք ԱՄՆ դոլարի վաճառք				
Մինչև 3 ամիս	1,077,937	1,394,002	482.9	484.8

15 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր		
- B+ վարկանիշով	23,267,614	24,028,968
Այլ կորպորատիվ պարտատոմսեր		
-Չվարկանշված	-	712,867
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**23,267,614**	**24,741,835**
Բաժնային գործիքներ – Չգնահատվող		
ԱՔՌԱ վարկային բյուրո	19,140	19,140
Արմենիան Քարդ	12,143	12,143
SWIFT	849	749
Ընդամենը բաժնային գործիքներ – Չգնահատվող	**32,132**	**32,032**
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	**23,299,746**	**24,773,867**

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկի ֆինանսական ակտիվները դասակարգված են Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշներով: Այն դեպքում, երբ Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները առկա չեն, կիրառվել են Fitch IBCA's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները՝ օգտագործելով Bloomberg տեղեկատվական համակարգի վարկանիշների համադրման աղյուսակը:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չվարկանշված կորպորատիվ պարտատոմսերն տեղական ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսեր են:

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնահատվող բաժնային արժեթղթերը ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություններ դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Բացի այդ, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում է իրական արժեքների լայն տիրույթ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի հետ կապված անորոշությամբ:

16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվություններ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Հայկական բանկեր	3,285,315	6,223,504
AA- վարկանիշով	7,268,919	15,290
Չվարկանշված	12,634	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառվություններ	**10,566,868**	**6,238,794**

16 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ (շարունակություն)

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Վերը նշված վարկանիշները Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշներն են: Այն դեպքում, երբ Standard and Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները առկա չեն, կիրառվել են Fitch IBCA's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները՝ օգտագործելով Bloomberg տեղեկատվական համակարգի վարկանիշների համադրման աղյուսակը:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը միջոցներ ուներ տրամադրված մեկ բանկի, որի մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 7,262,811 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ. 4,823,076):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղական բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները մարվել են մինչև 2018թ. հունվարի 31-ը և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տեղական բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները մարվել են մինչև 2017թ. հունվարի 31-ը:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայկական բանկերին տրված վարկերն ու փոխառությունները 1,884,109 հազ. ՀՀ դրամի չափով ապահովված են ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսերով (2016թ. 4,823,076): Գումարները ներկայացված են առանց գերապահովվածության:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	56,269,712	64,737,839
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	27,772,189	42,620,766
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**84,041,901**	**107,358,605**
Անհատներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	14,013,030	15,034,500
Վարկային քարտեր	2,287,820	2,503,302
Կառուցման վարկեր	415,702	484,722
Ավտոմեքենայի վարկեր	167,540	328,228
Սպառողական վարկեր	2,513,515	3,699,810
Անհատներին տրված այլ վարկեր	2,602,549	1,671,496
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	**22,000,156**	**23,722,058**
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**106,042,057**	**131,080,663**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(10,610,810)	(11,490,309)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**95,431,247**	**119,590,354**

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. ՀՀ դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. ՀՀ դրամ	Ընդամենը հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	**11,300,623**	**189,686**	**11,490,309**
Զուտ ծախս	13,607,384	200,543	13,807,927
Զուտ դուրսգրումներ	(13,209,954)	(171,476)	(13,381,430)
Արժեզրկված վարկերի զեղչի հակադարձում և վերաճակերպված վարկերի գծով պահուստի ճշգրտում	(1,476,875)	-	(1,476,875)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը	170,830	49	170,879
Մնացորդը տարեվերջին	**10,392,008**	**218,802**	**10,610,810**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը փոխհատուցվող արժեքի գծով դուրս է գրել գերազանցող չվճարված արժեքը: Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

	Վարկեր իրավաբանական անձանց հազ. ՀՀ դրամ	Վարկեր անհատներին հազ. ՀՀ դրամ	Ընդամենը հազ. ՀՀ դրամ
Սնացորդը տարեսկզբին	**5,221,615**	**77,160**	**5,298,775**
Ձուտ ծախս	16,516,260	113,621	16,629,881
Ձուտ դուրսգրումներ	(8,640,963)	(1,541)	(8,642,504)
Արժեզրկված վարկերի զեղչի հակադարձում և վերաձևակերպված վարկերի գծով պահուստի ճշգրտում	(1,734,966)	-	(1,734,966)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը	(61,323)	446	(60,877)
Սնացորդը տարեվերջին	**11,300,623**	**189,686**	**11,490,309**

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	Հիփոթեքային վարկեր	Վարկային քարտեր	Կառուցման վարկեր	Ավտոմեքենայի վարկեր	Սպառողական վարկեր	Անհատներին տրված այլ վարկեր	Ընդամենը
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր								
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	35,414,164	-	-	-	-	-	-	35,414,164
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	12,362,472	-	-	-	-	-	-	12,362,472
Անհատներին տրված վարկեր	-	13,201,044	2,262,817	257,702	167,540	2,506,852	2,293,981	20,689,936
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	**47,776,636**	**13,201,044**	**2,262,817**	**257,702**	**167,540**	**2,506,852**	**2,293,981**	**68,466,572**
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր								
- մինչև 30 օր ժամկետանց	820,219	85,869	19,543	953	-	1,685	18,993	947,262
- 30-90 օր ժամկետանց	-	21,416	193	-	-	558	-	22,167
- 91-180 օր ժամկետանց	-	1,959	5,267	-	-	20	-	7,246
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	-	-	230,403	230,403
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	2,670,862	164,346	-	-	-	-	13,192	2,848,400
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	**3,491,081**	**273,590**	**25,003**	**953**	**-**	**2,263**	**262,588**	**4,055,478**
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր (համախառն)								
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,869,907	38,445	-	-	-	-	-	11,908,352
- 30-90 օր ժամկետանց	989,496	-	-	-	-	-	-	989,496
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	157,047	-	-	-	157,047
- 181-360 օր ժամկետանց	2,264,705	42,426	-	-	-	-	-	2,307,131
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	17,650,076	457,525	-	-	-	4,400	45,980	18,157,981
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր (համախառն)	**32,774,184**	**538,396**	**-**	**157,047**	**-**	**4,400**	**45,980**	**33,520,007**
Արժեզրկման պահուստ	(10,392,005)	(166,789)	(20,367)	(7,166)	(2,860)	(9,616)	(12,007)	(10,610,810)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**73,649,896**	**13,846,241**	**2,267,453**	**408,536**	**164,680**	**2,503,899**	**2,590,542**	**95,431,247**

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	Հիփոթեքային վարկեր	Վարկային քարտեր	Կառուցման վարկեր	Ավտոմեքենայի վարկեր	Սպառողական վարկեր	Անհատներին տրված այլ վարկեր	Ընդամենը
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր								
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	40,408,506	-	-	-	-	-	-	40,408,506
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	24,064,673	-	-	-	-	-	-	24,064,673
Անհատներին տրված վարկեր		13,987,733	2,475,275	428,785	326,433	3,684,308	1,572,163	22,474,697
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	**64,473,179**	**13,987,733**	**2,475,275**	**428,785**	**326,433**	**3,684,308**	**1,572,163**	**86,947,876**
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր								
- մինչև 30 օր ժամկետանց	295,001	32,223	9,279	3,361	-	7,696	3,853	351,413
- 30-90 օր ժամկետանց	2,355,395	142,634	14,320	-	-	7,806	2,023	2,522,178
- 91-180 օր ժամկետանց	2,716,297	43,944	4,428	-	-	-	47,475	2,812,144
- 181-360 օր ժամկետանց	1,477,264	7,562	-	-	-	-	-	1,484,826
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	3,526,954	405,011	-	52,576	1,795	-	-	3,986,336
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	**10,370,911**	**631,374**	**28,027**	**55,937**	**1,795**	**15,502**	**53,351**	**11,156,897**
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր (համախառն)								
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,270,104	15,201	-	-	-	-	-	4,285,305
- 30-90 օր ժամկետանց	6,489,488	11,797	-	-	-	-	-	6,501,285
- 91-180 օր ժամկետանց	1,197,569	257,795	-	-	-	-	-	1,455,364
- 181-360 օր ժամկետանց	4,185,661	-	-	-	-	-	-	4,185,661
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	16,371,693	130,600	-	-	-	-	45,982	16,548,275
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր (համախառն)	**32,514,515**	**415,393**	**-**	**-**	**-**	**-**	**45,982**	**32,975,890**
Արժեզրկման պահուստ	**(11,300,623)**	**(122,083)**	**(38,807)**	**(892)**	**(8,710)**	**(6,939)**	**(12,255)**	**(11,490,309)**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**96,057,982**	**14,912,417**	**2,464,495**	**483,830**	**319,518**	**3,692,871**	**1,659,241**	**119,590,354**

Բոլոր ոչ ժամկետանց վարկերը ունեն միևնույն վարկային վարկանիշը՝ համաձայն Բանկի ներքին քաղաքականությունների, և չեն դրսևորել վարկանշի նվազման նշաններ 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- Վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- Վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- Տնտեսական միջավայրի էական վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության (ներառյալ գրավի գնահատված իրացման արժեքը, եթե Բանկը որոշի, որ վարկառուի գործարար գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերը բավարար չեն վարկը մարելու համար) և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի հիման վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Նախորդ տարիների վնասի դրույքը կազմում է 9.46% (2016թ.-ին՝ 4.63%), որը որոշվել է նախորդ 60 ամիսների (2016թ.-ին՝ 60 ամիսների) ընթացքում վարկերի գծով կրած վնասների հիման վրա:
- Ամբողջ պորտֆելի համար կորստի առաջացման և այդ կորստի բացահայտման միջև ընկած ժամանակահատվածը կազմում է 7 ամիս (2016թ.-ին՝ 7 ամիս):
- Գրավադրված ակտիվների վաճառքի դեպքում կիրառվում է մինչև 80% (2016թ.-ին՝ 80%) զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով: Զեղչը հաշվարկվում է մի շարք ենթադրությունների հիման վրա՝ ներառելով, սակայն չսահմանափակվելով, գրավի տեսակով, իրացվելիությամբ և գտնվելու վայրով:
- Արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է մինչև 24 ամիս (2016թ.-ին՝ 24 ամիս):

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը նվազի մեկ տոկոսով, ապա իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կաճի 736,499 հազ. ՀՀ դրամով (2016թ.-ին՝ 960,580 հազ. ՀՀ դրամով):

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս, Բանկը կիրառում է նախորդ տարիների վնասի դրույքի մեթոդը գրավով չապահովված բոլոր վարկերի և մինչև 90 օր ժամկետանց գրավով ապահովված վարկերի համար, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը կիրառվում է ավելի քան 90 օր ժամկետանց գրավով ապահովված վարկերի համար: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անհատներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկերի գծով նախորդ տարիների տարեկան վնասի դրույքը կազմում է 0.41% (2016թ.-ին՝ 0.25%), 2.27% (2016թ.-ին՝ 2.17%)՝ ավտոմեքենայի վարկերի, 0.29% (2016թ.-ին՝ 0.38%)՝ սպառողական վարկերի և 1.02% (2016թ.-ին՝ 0.98%)՝ վարկային քարտերի համար: Այս դրույքները որոշվել են նախորդ 60 ամիսների ընթացքում կրած վնասի տվյալների հիման վրա:
- Արժեզրկումից կորստի առաջացման և այդ կորստի բացահայտման միջև ընկած ժամանակահատվածը կազմում է 6 ամիս (2016թ.-ին՝ 6 ամիս) հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկերի համար, 8 ամիս (2016թ.-ին՝ 8 ամիս)՝ ավտոմեքենայի վարկերի և 9 ամիս (2016թ.-ին՝ 9 ամիս)՝ օվերդրաֆտների և վարկային քարտերի համար:
- Զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը կիրառելիս՝ ակնկալվում է, որ գրավադրված ակտիվի վաճառքից դրամական միջոցները կստացվեն 18 ամսվա ընթացքում (2016թ.-ին՝ 18 ամսվա ընթացքում)՝ գրավի բռնագանձման մասին որոշումը կայացնելուց հետո: Գնահատման գործակալության կողմից տրամադրված գույքի իրացման արժեքների առկայության դեպքում զեղչման համար օգտագործվում են այդ արժեքները, մյուս դեպքերում օգտագործվում է մեկ քառակուսի մետրի համար սահմանված միջին շուկայական գինը՝ շուկայական արժեքից նվազեցնելով 25% (2016թ.-ին՝ 25%):
- Ավելի քան 180 օր (2016թ.-ին 180 օր) ժամկետանց գրավով չապահովված վարկերը դիտարկվում են որպես վնաս:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը նվազի երեք տոկոսով, ապա անհատներին տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կաճի 653,441 հազ. ՀՀ դրամով (2016թ.-ին՝ 705,971 հազ. ՀՀ դրամով):

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(գ) Գրավի և ապահովության այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների իրական արժեքի վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների՝ արժեզրկման գծով պահուստի նվազեցումից հետո.

31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Հաշվետու ժամանակաշրջանում գնահատված գրավի իրական արժեք
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	263	263
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական պարտատոմսեր	2,091,701	2,091,701
Անշարժ գույք	36,695,738	36,695,738
Փոխադրամիջոցներ	73,700	73,700
Սարքավորումներ	501,152	501,152
Պաշարներ	2,829,859	2,829,859
Այլ գրավ	68,051	68,051
Կորպորատիվ երաշխիքներ (չվարկանշված)	2,169,545	2,169,545
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	1,127,902	-
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	**45,557,911**	**44,430,009**
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	3,369,209	3,369,209
Այլ գրավ	42,800	42,800
Պաշարներ	39,464	39,464
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	**3,451,473**	**3,451,473**
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր		
Վարկառուի հաշվարկային հաշիվ	3,519,004	-
Անշարժ գույք	19,177,045	19,177,045
Սարքավորումներ	1,461,310	1,461,310
Պաշարներ	133,336	133,336
Այլ գրավ	327,787	327,787
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	22,030	-
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	**24,640,512**	**21,099,478**
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**73,649,896**	**68,980,960**

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

31 դեկտեմբերի 2016թ.	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Հաշվետու ժամանակաշրջանում գնահատված գրավի իրական արժեք
հազ. ՀՀ դրամ		
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր		
Վարկառուի հաշվարկային հաշիվ	3,739,650	-
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	1,604	1,604
ՀՀ կառավարության պետական կամ ազգապետական պարտատոմսեր	2,426,994	2,426,994
Անշարժ գույք	49,824,326	49,824,326
Փոխադրամիջոցներ	325,084	325,084
Սարքավորումներ	370,687	370,687
Պաշարներ	2,099,710	2,099,710
Այլ գրավ	68,251	68,251
Կորպորատիվ երաշխիքներ (չվարկանշված)	1,197,034	1,197,034
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	1,679,587	-
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	**61,732,927**	**56,313,690**
Ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	9,262,705	9,262,705
Այլ գրավ	589,169	589,169
Կորպորատիվ երաշխիքներ (չվարկանշված)	108,657	108,657
Պաշարներ	40,000	40,000
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	176	-
Ընդամենը ժամկետանց, սակայն ոչ արժեզրկված վարկեր	**10,000,707**	**10,000,531**
Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր		
Վարկառուի հաշվարկային հաշիվ	350,687	-
Անշարժ գույք	20,782,424	20,782,424
Սարքավորումներ	1,511,344	1,511,344
Այլ գրավ	1,020,886	1,020,886
Կորպորատիվ երաշխիքներ (չվարկանշված)	584,286	584,286
Առանց գրավի կամ ապահովության այլ միջոցի - անձնական երաշխիքներ	74,721	-
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	**24,324,348**	**23,898,940**
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**96,057,982**	**90,213,161**

Վերը ներկայացված աղյուսակները բացառում են լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը: Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը:

Վարկառուի հաշվարկային հաշիվներով ապահովված վարկերը Բանկում ունեն նաև այլ գրավներ:

Բանկը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել անձնական երաշխիքների իրական արժեքը:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային, կառուցման և անհատներին տրված այլ վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային և կառուցման վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին հիփոթեքային և կառուցման վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ավելի քան 90 օր ժամկետանց հիփոթեքային և կառուցման վարկերի համար Բանկը ձեռքբերված գրավի գնահատված արժեքը վերանայում է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ համեմատելով այն ընթացիկ արժեքի հետ՝ հաշվի առնելով գույքի արժեքների մոտավոր փոփոխությունները: Գրավով ապահովված խոշոր վարկերի համար Բանկն իրականացնում է նաև գրավի հատուկ առանձին գնահատում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտերը գրավով ապահովված չեն:

Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ավտոմեքենաների վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Սպառողական վարկերն իրենցից ներկայացնում են գրավով չապահովված անհատական վարկեր:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեություն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	31 դեկտեմբերի 2017թ.	31 դեկտեմբերի 2016թ.
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Առևտուր	26,774,573	26,505,200
Շինարարություն	7,292,929	7,581,879
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	17,423,484	25,700,992
Սպասարկման ոլորտ	10,344,031	19,917,319
Էներգետիկայի ոլորտ	3,738,103	5,723,607
Արդյունաբերություն	6,661,754	10,312,291
Գյուղատնտեսություն	3,381,459	2,760,077
Ֆինանսական ոլորտ	2,092,333	2,427,026
Այլ	6,333,235	6,430,214
Անհատներին տրված վարկեր	22,000,156	23,722,058
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր (համախառն)	**106,042,057**	131,080,663
Արժեզրկման գծով պահուստ	(10,610,810)	(11,490,309)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր (զուտ)	**95,431,247**	119,590,354

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ երեք վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2016թ.-ին՝ երեք), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի համախառն գումարը կազմում էր 15,629,537 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 15,508,372 հազ. ՀՀ դրամ):

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Փոխադրա-միջոցներ	Համակարգչ. սարքավո-րում.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	**1,499,918**	**2,981,598**	**183,774**	**1,675,959**	**3,880,939**	**1,397,898**	**11,620,086**
Ավելացումներ	-	14,462	16,800	121,386	479,183	19,138	650,969
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(170,634)	(17,211)	(10,124)	(10,527)	(24,886)	(233,382)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**1,499,918**	**2,825,426**	**183,363**	**1,787,221**	**4,349,595**	**1,392,150**	**12,037,673**
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2017թ.	**(101,394)**	**(2,648,801)**	**(112,867)**	**(1,486,756)**	**(2,570,726)**	**(1,281,217)**	**(8,201,761)**
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	(101,418)	(102,054)	(20,775)	(105,715)	(558,021)	(45,327)	(933,310)
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	170,634	17,211	10,124	10,527	24,886	233,382
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**(202,812)**	**(2,580,221)**	**(116,431)**	**(1,582,347)**	**(3,118,220)**	**(1,301,658)**	**(8,901,689)**
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**1,297,106**	**245,205**	**66,932**	**204,874**	**1,231,375**	**90,492**	**3,135,984**
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	**1,498,401**	**2,979,924**	**158,746**	**1,632,631**	**3,583,200**	**1,393,495**	**11,246,397**
Ավելացումներ	1,517	8,844	44,000	71,463	357,618	44,077	527,519
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(7,170)	(18,972)	(28,135)	(59,879)	(39,674)	(153,830)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**1,499,918**	**2,981,598**	**183,774**	**1,675,959**	**3,880,939**	**1,397,898**	**11,620,086**
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	**-**	**(2,521,441)**	**(115,717)**	**(1,417,803)**	**(2,039,580)**	**(1,247,598)**	**(7,342,139)**
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախս	(101,394)	(134,530)	(16,122)	(96,764)	(591,025)	(71,712)	(1,011,547)
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	7,170	18,972	27,811	59,879	38,093	151,925
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**(101,394)**	**(2,648,801)**	**(112,867)**	**(1,486,756)**	**(2,570,726)**	**(1,281,217)**	**(8,201,761)**
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**1,398,524**	**332,797**	**70,907**	**189,203**	**1,310,213**	**116,681**	**3,418,325**

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

Վերագնահատված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի իրական արժեքները վերագնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից իրականացված անկախ գնահատման արդյունքների հիման վրա: Վերագնահատման արդյունքում ստացված հողի և շենքերի իրական արժեքներն էականորեն չէին տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքից և չեն արտացոլվել ֆինանսական հաշվետվություններում:

Եթե վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 1,024,345 հազ. ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2016թ.՝ 1,096,041 հազ. ՀՀ դրամ):

19 Այլ ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,855,092	4,068,524
Հաշվեգրված կոմիսիոն գումարներ	504,215	569,210
Այլ	454,391	233,573
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**2,813,698**	**4,871,307**
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարներ	52,986	36,592
Նյութեր և պաշարներ	45,393	27,369
Բռնագանձված գրավ	1,355,278	572,738
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**1,453,657**	**636,699**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**4,267,355**	**5,508,006**

Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարների մարումը չի պահանջում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և ներառված չէ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է Բանկի կողմից բռնագանձված անշարժ գույք ժամկետանց վարկերի մարման նպատակով: Բանկը նախատեսում է այդ ակտիվներն իրացնել մոտ ապագայում: Գործարքը չի պահանջում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և ներառված չէ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Այլ ակտիվները արժեզրկված չեն:

19 Այլ ակտիվներ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է այլ ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Հաշվեգրված կոմիսիոն գումարներ հազ. ՀՀ դրամ	Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ հազ. ՀՀ դրամ	Այլ ակտիվներ հազ. ՀՀ դրամ	Ընդամենը հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	-	-	-	-
Զուտ ծախս	256,903	80,768	40,260	377,931
Զուտ դուրսգրումներ	(256,903)	(80,768)	(40,260)	(377,931)
Մնացորդը տարեվերջին	-	-	-	-

Ստորև ներկայացված է այլ ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ հազ. ՀՀ դրամ	Ընդամենը հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	-	-
Զուտ ծախս	256,800	256,800
Զուտ դուրսգրումներ	(256,800)	(256,800)
Մնացորդը տարեվերջին	-	-

Չկան այնպիսի պայմանագրային կողմեր, որոնցից ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերը ներկայացնում են տեղական ընկերություններից դեբիտորական պարտքեր:

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Այլ բանկերի ընթացիկ հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ	618,931	10,417
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի անդամներ	5,816,459	10,922,995
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	375,588	545,949
Ֆինանսական կազմակերպություններ	73,272	116,524
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	**6,884,250**	**11,595,885**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխված միջոցներ ուներ մեկ բանկ (2016թ.-ին՝ երկու բանկ), որի մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 5,816,459 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 10,928,102 հազ. ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական կազմակերպություններից և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերի կազմում ներառված են միջազգային և պետական ֆինանսական կազմակերպություններից և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերը, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջներին համապատասխանող վարկերի համար դիմող վարկառուներին ենթավարկավորելու համար:

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ (շարունակություն)

Նման պայմանագրերի պահանջները բավարարող վարկերը ներառում են փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին և էներգետիկայի ոլորտում գործող կազմակերպություններին տրամադրվող վարկերը:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ		
- Անհատներ	40,918,548	38,717,213
- Իրավաբանական անձիք	34,508,917	28,459,594
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	72,753,233	68,373,927
- Իրավաբանական անձիք	10,392,097	14,184,018
Այլ	6,696	98,081
Ընդամենը հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	**158,579,491**	**149,832,833**

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխված հաճախորդների ավանդների մնացորդները կազմում էին 1,024,402 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,185,818 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք ծառայում էին որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ երկու հաճախորդ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում էին Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում էին 18,176,949 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11,366,297 հազ. ՀՀ դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	1,855,092	4,068,524
Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբին վճարվելիք գումարներ	691,475	286,447
Հաշվեգրված ծախսեր	117,642	132,487
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող արտարժույթի առք ու վաճառքի ածանցյալ պայմանագրեր	6,489	2,328
Այլ	333,396	217,038
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**3,004,094**	**4,706,824**
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Աշխատակիցների գծով հաշվեգրված ծախսեր	833,540	725,146
Հետաձգված եկամուտներ	301,769	341,322
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	59,742	52,156
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**1,195,051**	**1,118,624**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**4,199,145**	**5,825,448**

23 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 609,400 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով (2016թ.-ին՝ 609,400՝ յուրաքանչյուրը 30.25 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2017թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել (2016թ.-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

24 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն և կարևոր տարր է հանդիսանում բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակը և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը, թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿԿ») և Ռիսկերի կառավարման ժողովի («ՌԿԺ») կողմից:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության չափն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների ժամկետայնության և արտարժույթի դիրքերի գծով, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում են:

Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը համապատասխանում է Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի ստանդարտներին:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում հանգեցնել վնասների:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է հիմնական ֆինանսական գործիքների համար տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,001,110	-	-	-	66,464,300	69,465,410
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,117,957	-	-	-	196,113	1,314,070
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	7,548,987	11,640,825	3,974,280	103,522	32,132	23,299,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,566,868	-	-	-	-	10,566,868
Հաճախորդներին տրված վարկեր	83,353,021	3,299,382	8,775,940	2,904	-	95,431,247
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	2,813,698	2,813,698
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**105,587,943**	**14,940,207**	**12,750,220**	**106,426**	**69,506,243**	**202,891,039**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	5,889,731	95,937	279,651	-	618,931	6,884,250
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	41,442,723	41,339,375	2,049,345	-	73,748,048	158,579,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	3,004,094	3,004,094
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**47,332,454**	**41,435,312**	**2,328,996**	**-**	**77,371,073**	**168,467,835**
Տարբերություն	**58,255,489**	**(26,495,105)**	**10,421,224**	**106,426**	**(7,864,830)**	**34,423,204**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

հազ. ՀՀ դրամ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,142,684	-	-	-	50,934,032	54,076,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	636,930	-	-	-	285,815	922,745
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	6,887,425	12,675,945	5,085,463	93,002	32,032	24,773,867
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,238,794	-	-	-	-	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	115,372,936	1,904,748	2,310,199	2,471	-	119,590,354
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	4,871,307	4,871,307
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**132,278,769**	**14,580,693**	**7,395,662**	**95,473**	**56,123,186**	**210,473,783**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,196,225	3,854,243	535,000	-	10,417	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	55,087,416	29,288,904	1,564,812	-	63,891,701	149,832,833
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	4,706,824	4,706,824
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**62,283,641**	**33,143,147**	**2,099,812**	**-**	**68,608,942**	**166,135,542**
Տարբերություն	**69,995,128**	**(18,562,454)**	**5,295,850**	**95,473**	**(12,485,756)**	**44,338,241**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Միջին տոկոսադրույքներ

Բանկը վերահսկում է իր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները: Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արժեթղթերի համար տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են շուկայական արժեհնշումների վրա հիմնված մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի եկամտաբերությունը.

	2017թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2016թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթներ	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթներ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4.6	-	-	4.9	-	8.6
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	10.6	-	-	12.4	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	7.9	-	-	10.3	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6.4	1.3	-	5.7	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.3	8.0	7.3	14.4	9.5	7.6
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9.3	-	1.6	9.3	1.5	1.6
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	2.3	0.9	0.6	2.1	1.1	-
- Ժամկետային ավանդներ	9.0	4.0	1.3	11.5	4.3	1.2

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2017թ. ու 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

	2017թ.		2016թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	421,526	421,526	848,854	848,854
100 բկ զուգահեռ նվազում	(421,692)	(421,692)	(848,854)	(848,854)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2017թ. ու 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և 100 բկ եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2017թ.		2016թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(30,549)	(115,834)	(21,190)	(130,574)
100 բկ զուգահեռ նվազում	32,968	119,518	23,173	134,561

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արժույթ-ներ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,627,408	30,333,957	5,621,852	1,882,193	69,465,410
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,118,124	195,562	384	-	1,314,070
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	23,298,898	-	848	-	23,299,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,285,315	7,266,319	8,685	6,549	10,566,868
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,795,911	56,770,231	11,865,105	-	95,431,247
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	410,539	1,527,128	876,031	-	2,813,698
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**86,536,195**	**96,093,197**	**18,372,905**	**1,888,742**	**202,891,039**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,067,791	-	5,816,459	-	6,884,250
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,918,181	102,414,762	11,739,391	1,507,157	158,579,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	803,081	1,054,642	909,962	236,409	3,004,094
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**44,789,053**	**103,469,404**	**18,465,812**	**1,743,566**	**168,467,835**
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**41,747,142**	**(7,376,207)**	**(92,907)**	**145,176**	**34,423,204**
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտաարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	**(7,884,390)**	**7,922,350**	**5**	**(37,965)**	**-**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արժույթներ	Ընդամենը
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,048,882	17,508,833	3,477,281	2,041,720	54,076,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	636,930	282,002	-	3,813	922,745
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	24,773,118	-	749	-	24,773,867
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,223,504	-	3,474	11,816	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	29,352,709	74,835,804	15,295,697	106,144	119,590,354
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	195,390	1,190,018	3,485,899	-	4,871,307
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**92,230,533**	**93,816,657**	**22,263,100**	**2,163,493**	**210,473,783**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	672,889	5,787,184	5,135,812	-	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	39,596,509	94,651,593	13,789,882	1,794,849	149,832,833
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	373,266	758,073	3,434,187	141,298	4,706,824
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**40,642,664**	**101,196,850**	**22,359,881**	**1,936,147**	**166,135,542**
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**51,587,869**	**(7,380,193)**	**(96,781)**	**227,346**	**44,338,241**
Ռիսկերի կառավարման նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքների և արտարժույթի առք ու վաճառքի կանոնավոր պայմանագրերի ազդեցությունը	**(5,666,428)**	**5,802,134**	**-**	**(135,706)**	**-**

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

	2017թ.		2016թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. ՀՀ դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. ՀՀ դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	(54,614)	(54,614)	157,770	157,770
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	9,290	9,290	(9,678)	(9,678)

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցությունը նշված արտարժույթների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Խորհրդի կողմից:

Բանկի վարկային քաղաքականությունը համապատասխանում է Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի ստանդարտներին:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է.

- վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձիք և անհատներ) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող վարկային մենեջերների կողմից՝ CARM (Վարկերի հաստատման և գնահատման համակարգ) համակարգի միջոցով: Այնուհետև, դիմումները փոխանցվում են Առևտրավարկային վարչության տնօրենի վերանայմանը, Ռիսկերի կառավարման գծով գլխավոր տնօրենի կամ Ռեգիոնալ վարկավորման և ռիսկերի թիմի հաստատմանը՝ հաստատված սահմանաչափերի շրջանակներում: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների համակարգված վերլուծությունների վրա: Վարկային ծառայություններին վերաբերող բոլոր իրավաբանական պայմանագրերը պատրաստվում և փոփոխվում են CARM համակարգով հաստատված վարկային դիմումների հիման վրա:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Անհատական վարկերի բաժնի կողմից՝ Վարչության կողմից հաստատված ՄԲԾ դեպարտամենտի (RBWM) Ֆիզիկական անձանց վարկավորման քաղաքականությամբ (RRPs) սահմանված չափանիշների հետ համապատասխանությունը ստուգելու միջոցով:

Բանկը վերահսկում է վարկային ռիսկի կենտրոնացումն ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և աշխարհագրական դիրքի: Վարկի յուրաքանչյուր տեսակի համար Բանկը սահմանում է ակտիվների առավելագույն մակարդակ, որը կանոնավոր հիմունքով վերահսկվում է:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	65,989,561	48,731,472
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,314,070	922,745
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ակտիվներ	23,267,614	24,741,835
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,566,868	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	95,431,247	119,590,354
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,813,698	4,871,307
Վարկավորման պարտավորվածություններ և երաշխիքներ	27,634,355	30,295,009
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	**227,017,413**	**235,391,516**

Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվություններն ապահովված են անշարժ գույքի գրավով, ակտիվների նկատմամբ այլ գրանցված գրավով և երաշխիքներով: Անշարժ գույք հանդիսացող գրավի ընթացիկ շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է Բանկի կողմից հաստատված անկախ գնահատող ընկերությունների կողմից, պաշարների և նմանատիպ միավորների արժեքը գնահատվում է հաշիվ-ապրանքագրերի արժեքների հիման վրա, և շուկայական գների բացասական շարժի դեպքում վարկառուից կարող է պահանջվել լրացուցիչ արժեքների գրավադրում:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Որպես կանոն, գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործարքների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՝ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Չհաշվանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Զուտ գումար
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	3,972,333	-	3,972,333	(3,972,333)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**3,972,333**	**-**	**3,972,333**	**(3,972,333)**	**-**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Չհաշվանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Զուտ գումար
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	7,244,091	-	7,244,091	(7,244,091)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**7,244,091**	**-**	**7,244,091**	**(7,244,091)**	**-**

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների բազմազանությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը մշակվել է Էյչ-Էս-Բի-Սի Խմբի քաղաքականության և տեղական կանոնակարգերի համաձայն: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի և Խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է հիմնական իրավաբանական անձ և անհատ հաճախորդների ավանդները, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրության պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Երկարաժամկետ կամ կառուցվածքային իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկերի կառավարումը ԱՊԿԿ-ի պատասխանատվությունն է: Հաշվեկշռի կառավարումը հանդիսանում է ԱՊԿԿ-ի հիմնական գործառույթներից մեկը, որը նպատակ է հետապնդում խթանել շահութաբերությունը և բարձրացնել կապիտալի ու ֆինանսավորման աղբյուրների օգտագործման արդյունավետությունը՝ ռիսկով կշռված ակտիվների գծով եկամտաբերության բարելավման, ռիսկերի վերահսկման և դրանց շրջահայաց կառավարման շնորհիվ:

Կարճաժամկետ կամ գործառնական իրացվելիության ռիսկի կառավարումը Գանձապետարանի պատասխանատվությունն է: Գանձապետարանը պարտավոր է ձևավորել կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների բավարար պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից և այլ միջբանկային գործիքներից: Բոլոր նշանակալի գործարքները, որոնք կարող են Բանկի իրացվելիության վրա ազդեցություն ունենալ, նախօրոք պետք է համաձայնեցվեն Գանձապետարանի հետ համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից:

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ու վարկավորման պարտավորվածությունների գծով չզեղչված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների պայմանագրային չզեղչված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող է կատարման ներկայացվել: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	662,351	19,833	5,975,866	341,661	-	6,999,711
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	84,021,977	10,112,505	45,264,045	22,007,959	1,525,937	162,932,423
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,240,497	345,479	1,159,974	258,145	-	3,004,095
Ընդամենը պարտավորություններ	**85,924,825**	**10,477,817**	**52,399,885**	**22,607,765**	**1,525,937**	**172,936,229**
Վարկավորման պարտավորվածություններ և ակրեդիտիվներ	**24,805,743**	-	-	-	-	**24,805,743**
Գործունեության երաշխիքներ	**2,090,964**	-	-	-	-	**2,090,964**
Ֆինանսական երաշխիքներ	**234,205**	-	-	-	-	**234,205**
Այլ պարտավորվածություններ	**503,443**	-	-	-	-	**503,443**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	681,042	1,336,203	3,907,533	5,991,940	-	11,916,718
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	75,902,131	10,963,715	42,334,889	24,195,803	1,350,982	154,747,520
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	753,486	369,554	3,235,063	348,721	-	4,706,824
Ընդամենը պարտավորություններ	**77,336,659**	**12,669,472**	**49,477,485**	**30,536,464**	**1,350,982**	**171,371,062**
Վարկավորման պարտավորվածություններ և ակրեդիտիվներ	**26,872,328**	-	-	-	-	**26,872,328**
Գործունեության երաշխիքներ	**2,368,969**	-	-	-	-	**2,368,969**
Ֆինանսական երաշխիքներ	**846,257**	-	-	-	-	**846,257**
Այլ պարտավորվածություններ	**207,455**	-	-	-	-	**207,455**

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների՝

- մինչև 1 ամիս՝ 7,610,122 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 7,007,535 հազ. ՀՀ դրամ),
- 1-ից 3 ամիս՝ 9,261,651 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 9,044,531 հազ. ՀՀ դրամ),
- 3-ից 12 ամիս՝ 35,931,555 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 32,508,309 հազ. ՀՀ դրամ),
- 1-ից 5 տարի՝ 18,363,768 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 18,341,680 հազ. ՀՀ դրամ),
- ավելի քան 5 տարի՝ 836,966 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ին՝ 796,686 հազ. ՀՀ դրամ):

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների.

հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	69,465,410	-	-	-	-	-	-	69,465,410
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,128,052	25,834	160,184	-	-	-	-	1,314,070
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,015,455	4,533,532	11,640,825	3,974,280	103,522	32,132	-	23,299,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,566,868	-	-	-	-	-	-	10,566,868
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,587,465	6,290,499	25,193,822	39,032,345	6,168,705		13,158,411	95,431,247
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	16,325	-	-	-	-	16,325
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,152,217	-	1,152,217
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,135,984	-	3,135,984
Այլ ակտիվներ	681,554	356,332	2,543,146	258,145	-	49,038	379,140	4,267,355
Ընդամենը ակտիվներ	**90,444,804**	**11,206,197**	**39,554,302**	**43,264,770**	**6,272,227**	**4,369,371**	**13,537,551**	**208,649,222**
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	662,125	19,773	5,913,322	289,030	-	-	-	6,884,250
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	84,001,795	10,057,447	43,962,546	19,717,326	840,377	-	-	158,579,491
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,331,542	394,273	2,129,926	343,404	-	-	-	4,199,145
Ընդամենը պարտավորություններ	**85,995,462**	**10,471,493**	**52,005,794**	**20,349,760**	**840,377**	**-**	**-**	**169,662,886**
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	**4,449,342**	**734,704**	**(12,451,492)**	**22,915,010**	**5,431,850**	**4,369,371**	**13,537,551**	**38,986,336**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների.

հազ. ՀՀ դրամ	Պահանջով և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,076,716	-	-	-	-	-	-	54,076,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	661,561	47,616	213,568	-	-	-	-	922,745
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,292,549	2,594,876	12,675,944	5,085,464	93,002	32,032	-	24,773,867
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,238,794	-	-	-	-	-	-	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,248,550	8,408,918	29,037,394	51,746,739	8,342,165	-	14,806,588	119,590,354
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	632,010	-	-	-	-	632,010
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,418,325	-	3,418,325
Այլ ակտիվներ	621,449	374,515	3,819,092	348,721	-	30,403	313,826	5,508,006
Ընդամենը ակտիվներ	**73,139,619**	**11,425,925**	**46,378,008**	**57,180,924**	**8,435,167**	**3,480,760**	**15,120,414**	**215,160,817**
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	680,422	1,332,485	3,875,235	5,707,743	-	-	-	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	75,879,628	10,896,877	40,825,866	21,429,539	800,923	-	-	149,832,833
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	899,429	-	899,429
Այլ պարտավորություններ	837,327	1,150,213	3,356,736	481,155	17	-	-	5,825,448
Ընդամենը պարտավորություններ	**77,397,377**	**13,379,575**	**48,057,837**	**27,618,437**	**800,940**	**899,429**	**-**	**168,153,595**
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	**(4,257,758)**	**(1,953,650)**	**(1,679,829)**	**29,562,487**	**7,634,227**	**2,581,331**	**15,120,414**	**47,007,222**

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ցպահանջ և մինչև 12 ամիս ժամկետայնությամբ ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության ճեղքվածք: Այս իրացվելիության ճեղքվածքը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կարևոր ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսացել հաճախորդների ցպահանջ հաշիվները: Ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած հաճախորդների հաշիվների մի զգալի մասը ընթացիկ են, այդ ավանդների դիվերսիֆիկացիան ըստ ավանդատուների քանակի և տեսակի, ինչպես նաև Բանկի անցյալի փորձը վկայում են այն մասին, որ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները Բանկի համար ապահովում են երկարաժամկետ և կայուն ֆինանսավորման աղբյուր:

Իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական չափանիշներն են իրացվելիության ծածկույթի գործակիցը, իրացվելի ակտիվների բուֆերային գործակիցը, զուտ կայուն ֆինանսավորման գործակիցը, ավանդային և վարկային ֆինանսավորման ժամկետայնության կոնցենտրացիաները, որոնք հաշվարկվում և վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկը իրացվելիության և ֆինանսավորման ռիսկը կառավարում է Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ռիսկի ախորժակի սահմաններում: ՀՀ ԿԲ սահմանում և վերահսկում է բանկերի համար նախատեսված իրացվելիության պահանջները: Ըստ ներկա պահանջների՝ բանկերը պետք է ապահովեն բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների միջև հարաբերակցության և բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև հարաբերակցության նախանշված նվազագույն մակարդակից բարձր մակարդակ: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և պետական գանձապետական պարտատոմսերը, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումն այլ կերպ սահմանափակված չէ: 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրանց նվազագույն մակարդակները համապատասխանաբար կազմել են՝ 15 և 60 տոկոս: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում Բանկի իրացվելիության ցուցանիշները համապատասխանում էին սահմանված մակարդակին:

Ստորև ներկայացված են նշված ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված չափանիշներով հաշվարկված իրացվելիության հարաբերակցությունները հաշվետու դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ըստ 31 դեկտեմբերի		
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը	45%	36%
Բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը	125%	116%

Բանկն իրականացնում է սթրես-թեստավորում՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել ծայրահեղ չունկայական պայմաններ ներառող սցենարներ: Սթրես թեսթերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով: Բանկում առկա է նաև արտակարգ իրավիճակներում ֆինանսավորման ծրագիր, որը սահմանում է վաղ ահազանգման ցուցանիշները, ճգնաժամային կառավարման թիմը, պարտականությունները, հրատապ իրացվելիության աղբյուրները, ինչպես նաև ճգնաժամային սցենարներն ու Բանկի կողմից կանխարգելիչ և ուղղիչ միջոցառումների ձեռնարկումը:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի մեծության նկատմամբ պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկավորող կազմակերպությունների համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը գնահատելու նպատակով կանոնավոր հիմունքով իրականացվում են սթրես թեսթեր՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սթրես թեսթերի արդյունքներն ուսումնասիրվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից եռամսյակային կտրվածքով և Խորհրդի կողմից՝ տարեկան կտրվածքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն և ՀՀ ԿԲ ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	18,434,350	18,434,350
Չբաշխված շահույթ	18,088,360	26,028,383
Գլխավոր պահուստ (ՀՀ ԿԲ)	1,958,838	1,958,838
ՀՀ ԿԲ-ի հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների ճշգրտում	(3,413,480)	(10,504,088)
Այլ նվազեցումներ	(3,018,638)	(3,059,590)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**32,049,430**	**32,857,893**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ՝ ներառյալ հարկերը	218,862	321,364
Հողի և շենքերի վերագնահատման պահուստ	292,215	292,215
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գծով պահուստ	95,927	94,788
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	**607,004**	**708,367**
Ընդամենը կապիտալ	**32,656,434**	**33,566,260**
Ռիսկով կշռված ակտիվներ՝ համակցելով վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	**173,438,234**	**202,361,504**
Ընդամենը կապիտալի համարժեքություն	**18.83%**	**16.6%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածությունները իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ և սովորաբար տրամադրվում են մինչև հինգ տարի ժամկետով:

Վարկավորման պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը ամբողջովին չիրականացնեն ստանձնած պարտավորությունները:

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	13,602,520	16,030,728
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	4,580,498	4,682,468
Գործունեության երաշխիքներ	2,090,964	2,368,969
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	6,574,914	5,465,166
Ակրեդիտիվներ	47,811	693,966
Ֆինանսական երաշխիքներ	234,205	846,257
Այլ պարտավորվածություններ	503,443	207,455
Ընդամենը պարտավորվածություններ	**27,634,355**	**30,295,009**

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Այնուամենայնիվ վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից: 2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորվածությունների իրական արժեքը կազմում էր 447,125 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 426,306 հազ. ՀՀ դրամ):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 13,618,839 հազ. ՀՀ դրամ գումարով պարտավորվածությունները վերաբերում են 10 հաճախորդի (2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 13,587,656 հազ. ՀՀ դրամ գումարով պարտավորվածությունները վերաբերում էին 10 հաճախորդի):

27 Գործառնական վարձակալություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	442,325	451,768
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	**1,356,820**	**1,411,892**
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	27	1,781
Ընդամենը գործառնական վարձակալություն	**1,799,172**	**1,865,441**

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարների չափը սովորաբար ավելանում է տարեկան կտրվածքով՝ շուկայի միտումներն արտացոլելու նպատակով: Այս վարձակալություններից ոչ մեկը պայմանական վարձավճար չի ներառում:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բանկի ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը շարունակում է զարգանալ և բնորոշվում է օրենսդրության և պաշտոնական պարզաբանումների հաճախակի փոփոխություններով, դատարանի վճիռներով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են պարզաբանումներ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային տարին ենթակա է ստուգման հարկային մարմինների կողմից հաջորդ երեք օրացուցային տարիների ընթացքում:

Այս հանգամանքները Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել Բանկի ֆինանսական վիճակի համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Պահառուական գործունեություն

Բանկն իր հաճախորդներին մատուցում է պահառուական ծառայություններ, որոնց շրջանակներում նրան ի պահ են տրվում հաճախորդների արժեթղթերը: Այդ ծառայությունների դիմաց Բանկը ստանում է կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտ: Այս արժեթղթերը Բանկի ակտիվներ չեն հանդիսանում և, այդ իսկ պատճառով, չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Խորհրդի և Հիմնական ղեկավար անձնակազմի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ընդհանուր հատուցում	628,965	533,302
Հատուցումներ՝ ըստ տեսակի	76,397	143,671
Ընդամենը ընդհանուր հատուցում և պարգևավճարներ՝ ըստ տեսակի	**705,362**	**676,973**
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	13,067	8,245
Ընդամենը հատուցումներ	**718,429**	**685,218**

Գործարքների մնացորդները և տոկոսադրույքները հետևյալն են.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 4.0% - 18.0%)	567,426	639,900
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% - 7%)	498,920	151,087

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարները հետևյալն են.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ	32,766	42,560
Տոկոսային ծախս	(8,570)	(4,000)

(բ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ փոխկապակցված կողմերը ներառում են Բանկի վերջնական վերահսկող ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպությունները և հիմնական ղեկավար անձնակազմի հետ փոխկապակցված այլ կողմերը: Գործարքների մնացորդները և դրանց տոկոսադրույքները հետևյալն են.

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ		31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ	
	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0%)	31,092,993	-	13,508,595	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 1.3%)	7,262,811	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 6.3 %-18.0%)	-	208,872	-	3,054
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	196,113	-	285,815	-
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% – 1.6%)	6,435,971	-	10,933,412	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (պայմանագրային տոկոսադրույք՝ 0.0% – 8.5%)	-	317,492	-	534,438
Այլ պարտավորություններ	2,466,736	-	4,021,702	-

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարները հետևյալն են.

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ		2016թ. հազ. ՀՀ դրամ	
	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Այլ կապակցված կողմեր
Տոկոսային եկամուտ	155,336	19,014	37,827	5,756
Տոկոսային ծախս	(124,195)	(6,959)	(847,930)	(25,904)
Օգուտ/(Վնաս) արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրերից	119,408	-	(104,613)	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(79,651)	(2,161)	(103,422)	-
Այլ գործառնական եկամուտ	34,998	4,603	27,177	5,593
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	(1,552,834)	-	(1,552,976)	-

Փոխկապակցված կողմերի հետ կապված այլ իրավունքներն ու պարտականությունները հետևյալն են.

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

	31 դեկտեմբերի 2017թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2016թ. հազ. ՀՀ դրամ
	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ
Խմբի համար բողարկված երաշխիքներ տարեվերջին	870,150	865,708
Չօգտագործված վարկային գծեր	-	14,518,200
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	10,136,239	8,620,254

31 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի կողմից կնքված արտարժույթի ֆորվարդ գործարքների արդյունքում գնված կամ վաճառված արտարժույթի իրական արժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Աղյուսակում երևում է համախառն դիրքը նախքան պայմանագրային մյուս կողմի դիրքը զտելու և ներառում է այն պայմանագրերը, որոն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո պետք է մարվեն: Պայմանագրերն իրենց էությամբ կարժաժամկետ են:

	2017թ. հազ. ՀՀ դրամ		2016թ. հազ. ՀՀ դրամ	
	Դրական իրական արժեքով պայմանա-գրեր	Բացասական իրական արժեքով պայմանա-գրեր	Դրական իրական արժեքով պայմանա-գրեր	Բացասական իրական արժեքով պայմանա-գրեր
Արտարժույթի փոխանակման ֆորվարդ. Հաշվետու ժամանակահատվածի վերջի դրությամբ իրական արժեք				
- Իրացման դրությամբ ստացվող ԱՄՆ դոլար (+) (Ծնթգ. 14)	195,562	(943)	284,436	(2,326)
- Իրացման դրությամբ վճարվող ԱՄՆ դոլար (-) (Ծնթգ. 22)	384	(5,379)	1,379	(2)
Արտարժույթի փոխանակման ֆորվարդների զուտ իրական արժեք	**195,946**	**(6,322)**	**285,815**	**(2,328)**

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. ՀՀ դրամ	Առևտրային նպատակներով պահվող	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Վաճառքի համար մատչելի գործիքներ	Ամortիզացված արժեքով հաշվառվող այլ գործիքներ	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	69,465,410	-	-	69,465,410
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,314,070	-	-	-	1,314,070
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	23,299,746	-	23,299,746
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	10,566,868	-	-	10,566,868
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	95,431,247	-	-	95,431,247
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,813,698	-	-	2,813,698
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**1,314,070**	**178,277,223**	**23,299,746**	**-**	**202,891,039**
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	6,884,250	6,884,250
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	158,579,491	158,579,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,489	-	-	2,997,605	3,004,094
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**6,489**	**-**	**-**	**168,461,346**	**168,467,835**

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

հազ. դրամ	Առևտրային նպատակներով պահվող	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Վաճառքի համար մատչելի գործիքներ	Ամortիզացված արժեքով հաշվառվող այլ գործիքներ	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	54,076,716	-	-	54,076,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	922,745	-	-	-	922,745
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	24,773,867	-	24,773,867
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	6,238,794	-	-	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	119,590,354	-	-	119,590,354
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	4,871,307	-	-	4,871,307
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**922,745**	**184,777,171**	**24,773,867**	-	**210,473,783**
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	11,595,885	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	149,832,833	149,832,833
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,328	-	-	4,704,496	4,706,824
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**2,328**	-	-	**166,133,214**	**166,135,542**

(ը) Իրական արժեք և իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը.

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման մեթոդ, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման մեթոդ, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտարկելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսային և արժութային սվոպերի իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտարկելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար առկա են շուկայում պարտքային արժեթղթերի և բորսայում չշրջանառվող ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսային սվոպերի համար:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 32,132 հազ. ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2016թ.-ին՝ 32,032 հազ. ՀՀ դրամ) վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

- 1.3%-6.4% (2016թ.-ին՝ 5.7%) և 7.3%-12.3% (2016թ.-ին՝ 7.6%-14.4%) զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար, 0.6%-9.0% (2016թ.-ին՝ 1.1%-11.5%) զեղչերը կիրառվում են պարտավորությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար,
- փոփոխական դրույքով գործիքների իրական արժեքն էականորեն չի տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքից,
- գանձապետական պարտատոմսերի իրական արժեքը որոշվում է գանձապետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը 2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

	2017թ.	2016թ.
հազ. ՀՀ դրամ	2-րդ մակարդակ	2-րդ մակարդակ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ		
- Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	1,117,957	636,930
- Ածանցյալ ակտիվներ	196,113	285,815
- Ածանցյալ պարտավորություններ	(6,489)	(2,328)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		
- Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	23,267,614	24,028,968
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	712,867

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

հազ. ՀՀ դրամ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	69,465,410	-	69,465,410	69,465,410
Բանկերին տրված վարկեր	10,566,868	-	10,566,868	10,566,868
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	95,431,247	95,431,247	95,431,247
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	2,813,698	2,813,698	2,813,698
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,884,250	-	6,884,250	6,884,250
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	75,427,465	83,152,026	158,579,491	158,579,491
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	3,004,094	3,004,094	3,004,094

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով.

հազ. ՀՀ դրամ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,076,716	-	54,076,716	54,076,716
Բանկերին տրված վարկեր	6,238,794	-	6,238,794	6,238,794
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	119,590,354	119,590,354	119,590,354
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,871,307	4,871,307	4,871,307
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	11,595,885	-	11,595,885	11,595,885
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	67,176,807	82,656,026	149,832,833	149,832,833
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,706,824	4,706,824	4,706,824

Ղեկավարությունը կարծում է, որ 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ի և 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների վարկերի հաշվեկշռային արժեքները մոտավորում են իրենց համապատասխան իրական արժեքները, քանի որ հաճախորդներին տրամադրված վարկերի մեծամասնությունը լողացող տոկոսադրույքներով են:

33 Իրադարձություններ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո չեն եղել այնպիսի իրադարձություններ, որոնք կարող են պահանջել Բանկի՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների ճշգրտում կամ բացահայտում:

«Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ
Գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում
Գրանցման համար 67
Գրանցման հասցե
Հայաստանի Հանրապետություն
Երևան 0009,
Տերյան փողոց 66
Հեռ: 374 60 655000
Ֆաքս: 374 60 655501
Կայք: www.hsbc.am